

LIAI.

lin la Prancūzijos
de Samas

k-ką atspaudinti nauji at
laiškeliai ant geros popierio
tikiom spalvom.

«Moteris ir Socjalizmas»
Da vienas smugis.
Teismas be teisų.
Lietuvos senovės kar
ai.

še visl pavalkaleliai norekaly
almo, kas jie yra, nes jie patys
šneka. Prektoja visl keturi
ik 10 c.; daugiau imantems
nuleidžiamas didelis nuomina.

erlausių linijų laivų.

gvarancija į visas la-
atvangiai ir pigiai.

lių tikiety.

niestas Jungtinių Valstijų.

Philadelphia, Pa.

derick D. Felto

ALIUNAS

Cor. Richmond & Allegheny
PHILADELPHIA, PA.

CZELEDINO PUKIAR-
LIETUVIŠKAS

psivimu Krautu

le labai prieinama ir taro
s. Kas pirks pas mane apytaria
duosiu dovanų puikų kalendorių
7 S. 2nd St. Philadelphia, Pa.

ovanos «Kovos» Skaitlytas

Tiems visiems, kurie atna
savo prenumeratą iki Xany
ų, užsimokėdamas pilnai
nancius 1910 metus, taig
iems visiems, kurie prikla
ją «Kovos» skaitlytojų
metui, gaus puikų «Kov
istą sieninį kalendorių. U
draugai paskubėkit užim
prenumeratą, idant gal
n žinoti kaip daug kalen
atspaust.

Norintieji užsirašyti ka
s progresyvišką laikraštį
lienaštį, lietuvišką ar kit
kalbose, kreipkitės pa
vos» administracijos, tr
s visuomet į laiką pa
s.

Draugai, skaitykit ir platinkit "Kovą"!

Politikos, Ekonomijos ir Literatūros Sanvaitinis Laikraštis

LIETUVIU SOCIJALISTU SANJUNGOS ORGANAS

Prekiuoja: metui \$2, pusmečiui \$1. Adresas: 1815 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1906, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 52. Philadelphia, Pa. 24 d. Gruodžio [December] 1909 m. Met. V.

Amerikos darbininkai rupinasi reikalais savo engeju.

JUNGTINIŲ VALSTYBIŲ 61-mas kongresas pradėjo savo sesijas ir, radosi, viltim sutrumpina lukestį rinkikų, kurie laukia nuo savo išrinktų kandidatų atstovų išpildymo to, ką prieš rinkimus žadėjo. Bet viltis motina bepročių, pasakė koks tai mislytojas. Ir tie laukianti rinkikai gal persitikirys, kad didžiūmai jų viltis buvo tik apvilimu.

Jau pirmutinis kandidatas—riebuolis, iš kurio visa visuomenė laukia sugražinimo kraštui «prosperity», pasirodo, kad savo prizadejimus išpildo, tik ne visuomenės didžiumos naudai, vien savo ir tų, kuriuos jis reprezentuoja. Darbininkų klesai, išskiriant in junction—nėra nieko.

Gal pasimokys tie rinkikai, kurie aklaik tikėjo žadėjimams republikoniškų kandidatų, sykiu su dievuotu Taftu, kad jie pataikys užtikrinti darbininkams gerus darbus ir uždarbius, nes mat darbininkų klesos kandidatai, nieko neturėdami, nieko darbininkams duoti negali. Mat toks plačiosios darbininkų minios supratimas, Ir sulyg to supratimo balsuodami, išrinko į 61 kongresą «visų klesų» atstovus, tiktai pamiršo apie darbininkų klesos atstovus...

Arčiaus prisistebėjus tiems išrinktiems visiems visuomenės atstovams, pasirodo, kad jie atstovauja tik vieną klesą—klesą turinčiųjų, kad tarnauja vien tik vergiančiam ir viešpatuojančiam klesai, o su visuomenės plačiosios minios reikalais visai nieko bendro neturi.

Daugiausiai dabartinio kongreso narių tarnauja vien stambiamjam kapitalui. Senate viešpatuoja tarifos sutvarkymo autorius Aldrich, o reprezentantų ruime «dėdė Joe» Cannon. Ta didžiūma «visuomenės atstovų», atstovauja geležinkelių, plieninio, mėsinio, gazinio, cukrinio ir daugelio kitų trustų viešpačius. Mažuma atstovauja smulkiuosius kapitalistus. Tarpe tos mažumos randasi asmens, prasiminę «radikaliskais demokratais bei «pavojingais republikonais». Jų veikimo tikslu yra, suvaržyti didžiųjų trustų sauvale, kad nauji trustai galėtų geriau plėtotis, kad galima būtų sureguliuoti šalies išdirbystę be panaikinimo laisvosios konkurencijos principo. Tos svajonės nė kiek nekenkia stambiems išnaudotojams, nes prisideda prie palaikymo žmonių minios tame persitikrinime, kad ir tarpe kapitalistų randas žmonės «dori» ir «teisingi», kurie pasmerkia piktadarišką trustų politiką. Tuo tarpu tie «dorieji» ir «teisingieji» senatoriai ir reprezentatoriai stovi sąryšyje su kapitalizmo sistema ir patys budami kapitalistais, vien kovoja už savo smulkiųjų kapitalistų reikalus.

Tik darbininkų klesos reikalus kongrese nėra kam ginti, nors visus tuos kongreso narius ten nusiuntė darbininkai.

Amerikos Darbo Federacija, turinti savo eilėse apie du milijonus narių—rinkikų, negali pasigirti, turinti bent vieną tikrą savo atstovą kongrese, kuomet tos federacijos priešų susivienijimas, neturintis nė dešimtos dalies tiek balsuotųjų, turi kongrese šimtus savo atstovų.

Nė vienas iš kongreso narių neyra po kontrole suorganizuoto darbo, nė vienas iš jų neyra laisvas nuo pareigų pastatytų kapitalistiškos partijos. Kiekvienas tur rūpintis vien išnaudotojų garove, visi jie yra bernais ir nuosavybe samdomojo darbo išnaudotojais.

Tokio padėjimo darbininkų klesos politiško, niekur Europoje negalima rasti, pradėdant nuo Anglijos, baigiant ant Rusijos. Visur tenai įstatymdavystėse, galima susitikti su tikrais darbininkų klesos atstovais, tik vien laisvojoje Amerikoje, kur turime nevos laisvą slaptą balsavimą, visuomenė žengia atgaleiviškon pusen, o ne progreso keliu. Amerika, kur nevos turime visuotiną slaptą balsavimą, kur turime puikiausiai išsivysčiusią pramoniją, po šiai dienai liekasi atgaleiviškiausiu ar konservatyviškiausiu kraštu, nors čia gyvena kelesdešimtis milijonų išnaudojamų algos vergų, kurie liuosnoriai rūpinasi tik savo išnaudotojų reikalais.

Ar ilgai plačiosios visuomenės minios stovės tame nesuipratime?

Ar ilgai siūšime į kongresus ir įstatymdavystes visuomeniško turto plėšikams?

Ar taip jau pripratome prie kapitalistiško jungo, kad kandžiojame tą ranką, kuri nori jį numesti mums nuo sprando?

Ar ilgai manysime, kad tie, ką nieko neturi, nieko duoti negali? Kodėl tie nieko neturintieji šimtus milijonų sukrauna visuomenės turtų plėšikams?

Juk viskas, kas yra darbininko triuso vaisiais, yra jų, kurie nieko neturi; kiekvienas naujas įgijimas, kiekvienas progreso žingsnis, darbininkų prakaite ir krauju nupirktas; be mūsų triuso pasaulis būtų apmiręs, nepasijudinęs ir žmonija ant žemės išnyktų: kodėlgi nieko neturime, net ir laisvės apginti savo sveikatą ir gyvenimo reikalus? Kodėl mums liko tik vergo vardas, vietoje laisvo ir laimingo piliečio, jeigu turime viską savo rankose ir viską savo galybėje?

Gal permažai da yra tokių, kuriuos vargas ir nedatekliai perdaug spaudžia, gal permažai da mus daužo policijantų palkos net ir rinkimų dienoje, gal permažai da varžo laisvę žodžio ir reikalavimą pagėrinimo sau buvio, nevisur atskelbiant karišką stovį, kilus streikui? Lukterkime—visko bus pakaktinai. Nes įstatymdavystė balso neturime. Jei įstatus mums taiso tarnai skriaudėjų, nieko kito laukti negalime, kaip vien to, ką mums duoda viską turintieji.

J. B. S.

Tiesa, kad daugelis žmonių sutinka su šiandieniniais politiškais klausimais, tačiau ekonomiškai problematai patįs daro įspūdžius ant buko proto.

Kiekvienas asmuo turi tulus reikalavimus ir gantiškai kyla priešais sistemą, kuri neliedžia pakakinti tų reikalavimų.

Milijonai žmonių reikalavimai—yra socialistui sistema, sakanti: mažiau dirbti, guriau gyventi.

Didžiu gyvenimo uždaviniu yra žmogaus gerbuvio geidimas.

SOCIJALIZMO KURSAS.

LEKCIJA VI

Kapitalistiska ekonomija.

Kapitalizmo išsivystymas.—Kapitalizmas išsivysto, netik per kuopinimąsi kapitalo tose pramonijos šakose, kur kapitalistiška sistema jau persveria; bet taipgi ir per plėtojimąsi tos sistemos kitose pramonijos šakose ir kitose šalįse.

Kapitalizmas, savo subrendusiam stovyje pirmiausiai atsirado bovelnos ir vilnos pramonijoj Anglijoje. Bet įvedimas tose pramonijos šakose mašininės produkcijos, padarė didelį pareikalavimą mašinų ir anglies. Anglių ir geležies kasyklės ir mašinų fabrikos, taipgi likos įtrauktos į tą išsivystymo sukurį.

Pasidauginimas išdirbimo mašinų ir eksploatacijos anglies, palengvino įvykdyti panašias metodos perdirbime metalinių išdirbių ir produkcijoj kitų prekių. Kartą kapitalas buvo pritaikintas prie kokios—nors pramonijos šakos ir pagimdė mašinų išradimus, tai senas išdirbimo budas tuo pačiu laiku gaišo. Nes nors ir galėjo gyventi ilgus metus, bet rankų darbas su mašininu lenktyniuotis negalėdamas turėjo išnykti.

Kitur, kur visuomeniško gyvenimo sąlygos buvo mažiau, ar daugiau prie to prirengtos (Vakarų Europa ir Amerika) pasekimas Anglijos. padarė anglų konkuravimą, o konkurencija privertė išsivystyti kapitalizmą ir ten, kur jis užsimezgė. Kapitalizmas užsieniuose Anglijos, buvo šelpiamas anglų kapitalisų, dedančių savo kapitalą į užsienių pramonijos užvedimus. Vėliaus kapitalizmas išsivystė biskį kitokiu būdu ir keliais, Meksikoje, Pietinėje Amerikoje, Japonijoje, Rusijoje ir kitur, o dabar išsivysto, Turkijoje, Kinijoje, Indijoje ir kituose Azijos ir Afrikos karštuose.

Įžengime kapitalo į naują šalį ar kraštą, galima pastebėti kelis perijodus. Visupirmu šalis liekasi atidaryta prekybos, liekant produktų pardavystės ryšką kapitalistiškiems kraštams, kurie iš ten ima žaliąją medegą. Po to, ar tai per užkariavimą tų šalių, ar tai per tų šalių valdytojų atidavimą plotų žemės bei gamtiško turto šaltinių, kaip: tai kasyklės, miškai ir t.t.; kapitalistai gavę žemę, išreikalauja leidimą statyti ten savo fabrikas, tiesiti geležkelius ir vesti prekybą. Galų gale į tą kapitalistų apsėstą kraštą liekasi įvesta kapitalistiška sistema, pasinaudajant vietinių gyventojų darbinikiškos spėkos pigumu. Kartą įsiviešpatavo kur kapitalistiška pramonijos sistema, tuojau prasideda naikinimas vietinių gyventojų rankų darbo išdirbystės ir laipsniškai išsivysto kapitalistiškas visuomeniško gyvenimo sutvarkymas, atsiranda didelės privatiškos nuosavybės įstatymai, suteikiama seniems kitų kraštų kapitalistams teisės turėti savo įtekmę jaunojo kapitalizmo išsivystyme, ir tt..

Kapitalizma nepasikakina vien tik fabrikinė, kasyklinė, transportacijinė, prekybinė ir spekuliacijinė pramone, nors tame jis pirmiausiai išsiplėtoja. Jis skverbiasi taipgi į žemdirbystę, kaip toliaus matysime.

Tokiu būdu kapitalizmas stengiasi užimti visus darbo laukus, visas visuomeniško gyvenimo šakas visose šalįse, vi-

ar įvedant vienuodas darbininkų sąjulyje.

Nuosavybės ir kontrolytai, taisomi turinčiai davystėse kapitalistų, ruošiant mažesniame rankų kapitalizmojai da didesniame.

Sukuopinimas arba konkurencijos, kur remiama įstatymdavystė janciais muitais nuo užmės bonifikacija, monop ir nelegališkais pačių kasyklės kapitalizmas plėtojant konkurencijai.

Kaip jau galėjome rasti konkurencijoje visados ima vjos šakose didelis kapitalas, apibrieztūsiškų sąlygų: dideli pardavinėti pigiau, ne mažesni viršvertybę arba d mui išdirbystės budų. ryja kasykų didesni d ba smulkieji užvedin ba kiekviens jų turi p rutijsant, ar pereinant keli iš smulkiųjų už pajiegomis atsipirti s savo užvedimų pagal si smulkiųjų fabrikantų. Į vietą buvusio kasi pramonijos gyvy pažįsta net buržuazij imasis yra galimu, k

Vienijimasis pr konkurencija apybr rą organizaciją, nuos ra agentijoje pardavys sekmingais iš prieži užsitikti. Po to u ruojant savo nuosav: Jau buvo kalbe mo procesu auga t mingam pramonijo: siems kapitalistams dimą, kuris galėtų vedimais.

Kontrolės ko centracija. Bendr rėti šimta tukstanč žai dalyvauja ben govės valdyboje; f ka akcionierių, tu pagal kurių daug

KURSAS.

onomija.

apitalizmas išsivysto, ne-
monijos šakose, kur ka-
taipgi ir per plėtojimą
ir kitose šalyse.

e stovyje pirmiausiai at-
nglijoje. Bet įvedimas
odukcijos, padarė didelį
nglių ir geležies kasyk-
rauktos į tą išsivystymo

ty ir eksploatacijos aug-
odos perdirbime metal-

Kartą kapitalas bu-
onijos šakos ir pagimė
budas tuo pačiu laiku
s metus, bet rankų dar-
laimas turėjo išnykti.
o sąlygos buvo mažiau,
tą Europa ir Amerika)
onkuravimą, o konku-
ir ten, kur jis užsimer-
s, buvo šelpiamas aug-
į užsienių pramonijos
ystė biskį kitokiu būdu
i, Japonijoje, Rusijoje ir
ijoje, Indijoje ir kitose

raštą, galima pastebė-
kasi atidaryta preky-
ka kapitalistiškiems
34. Po to, ar tai per
valdytojų atidavimą,
kaip: tai kasyklės,
eikalauja leidimą sta-
ir vesti prekybą. Ge-
ekasi įvesta kapitala-
ventuotojų darbininkų
o kur kapitalistiška
kinimas vietinių gy-
iškai išsivysto kapita-
ymas, atsiranda dide-
ekiami seniems
ivo įtekėję jaunojo

fabrikine, kasykline,
nė pramonė, nors ta-
ciai taipgi į žemdir-

i užimti visus darbo
kas visose šalyse, vi-

sur įvedant vienuodas drauginio sugyvenimo sąlygas visam pasaulyje.

Nuosavybės ir kontrolės koncentracija.—Nuosavybės įstatymai, taisomi turinčių kuone visur didelę įtekėję įstatymavystėse kapitalistų, rūpinasi kapitalo sukonzentravimu kas syk mažesniame rankų skaičiuoja, o kontrolė ant kapitalo centralizuojasi da didesniame laipsnyje.

Sukuopinimas arba koncentracija yra normališka pasekme konkurencijos, kurią pati naikina. Tankiai ji buvo paremiama įstatymavystės padavadjimais, kaip tai: apsaugojančiais muitais nuo užsienio kapitalistų konkurencijos, žemės bonifikacija, monopolistinėms privilegijomis ir tt.—kaip ir nelegališkais pačių kapitalistų veiksmais. Bet ir be tos pagalbos kapitalizmas plėtojasi lėčiau, ar smarkiau, pasidėkavojant konkurencijai.

Kaip jau galėjome matyti, kapitalistai stambieji konkurencijoje visados ima viršų ant smulkiųjų. Visose pramonijos šakose didelis kapitalas atneša didesnį pelną, neperžengiant rubežių, apibriežtų jam tuo laiku techniškų ir visuomeniškų sąlygų: dideli pramonės ūvedimai gali savo išdirbimo pardavinėti pigiau, negu, kad mažieji, bet sykiu turėti didesnę viršvertybę arba daugiau pelno, kurį gal skirti pagerinimui išdirbystės būdų. Stambieji ūvedimai plėtojasi ir praryja kasyk didesnę dalį produkcijos ūvedimų. Mažieji arba smulkieji ūvedimai prieina prie dviejų alternatyvų: arba kiekviens jų turi pasiduoti stambiamjam ūvedimui, bankrutijant, ar pereinant į rankas stambiųjų konkurentų, arba gikeli iš smulkiųjų ūvedimų jungiasi į kruvą, kad bedromis pajiegomis atsispirti stipriems konkurentams per įtaisymą savo ūvedimų pagal naujausią metodą. Bet šale vienijimo si smulkiųjų fabrikantų, tuoj randame vienijimąsi ir stambiųjų. Į vietą buvusio kapitalizmo principų, konkurencija liekasi pramonijos gyvybe, ir gauname dabar principą, kuri pripažįsta net buržuazijiniai ekonomistai: kad «kur tikta vienijimasis yra galimu, konkurencija yra negalima.

Vienijimasis prasideda sykiu su bandymais aprubežiuoti konkurenciją apyrubyje tulos grupos, vienok paliekant atskirą organizaciją, nuosavybės teises—sutartis link kainų, bendra agentije pardavystėj ir tt.. Tie bandymai pasirodo nepasekmingais iš priezasties, kad kapitalistai vieni kitais negali užsitikėti. Po to užstoja vienijimasis į bendrovės, koncentruojant savo nuosavybę ir kontrolę ant jos.

Jau buvo kalbama, kad sykiu su kapitalistiško išsivystymo procesu auga taipgi didumas kapitalo, reikalingo pasekmingam pramonijos varymui. Iš to išeina, kad smulkiems kapitalistams vis sunkiau įkurti kokį pramonijos ūvedimą, kuris galėtų be baimės konkuruoti su esančiais jau ūvedimais.

Kontrolės koncentracija pralenkia net nuosavybės koncentraciją. Bendrovė, turinti vieną bilijoną dolerių, gali turėti šimtą tūkstančių akcionierių, bet didžiama jų taip mažai dalyvauja bendrovės reikaluose, kad netur įtekėję draugovės valdyboje; faktiškai bendrovę valdo keletas ar keliolika akcionierių, turinčių už dideles sumas nusipirkę akcijų, pagal kurių daugybę turi ir balsų skaitlių, taip kad viršija

kitus. Tokie akcionieriai likę bendrovės valdybos nariais, didelę bendrovės pelno dalį pasiima į savo kišenių, išleidžiant speciališkas akcijas, t. v. «preferred stock» paskiriant sau didesles mokesčius ir atlyginimus. Tokiu būdu lyginai stambiųjų, kaip ir smulkiųjų akcionierių kapitalas skiriamas ūvedimo išsiplėtojimui ir pakėlimui pelno arba viršvertybės, kuri paprastai tenka stambiems akcionieriams.

Kapitalizmo integracija (žėlybė).—Pirmesniuose savo gyvenimo perijoduose, kapitalistiška klesa susidėdavo iš daugelio grupų, iš kurių kiekviena atsako tulam skirtingam interesui. Sykiu su pilau korporatyviškos formos išsivystymu, toks dalyko stovis keitėsi. Kapitalsitas likosi tik pramonės savininku, bet ne tvarkvedžiu, ir deda savo kapitalus, jau ne į vieną pramonijos šaką, bet į įvairius ūvedimus, tikėdamasis iš visur pelno. Stambieji kapitalistai savo kapitalus deda į visokias pramonijos šakas ir į visokių kraštų pramonijas. Pavyzdžiui plieninės ir naftinės pramonijų kapitalistai turi geležinkelių akcijas; geležinkelių ir kasyklių akcionieriai turi akcijas vario ir geležies kasyklių; šie gi turi akcijas cukrinės, tabako, apdraudimo, bankinės, transportinės ir kitų kompanijų.

Šale to mezgimosi atskirų kapitalistų kapitalų, vienos bendrijos, (ypač bankos, trustai, apdraudimo draugijos), deda savo kapitalus į kitų bendrijų pramonę.

Ta kapitalizmo integracija nepaiso valstybinių ar tautinių rubežių. Anglijos kapitalistai turi akcijas Amerikos pramonijoje; francuzai, amerikoniai, vokiečiai, belgai ir anglai turi savo kapitalus Rusijos pramonijoje; Rusijos gi kapitalistai—Amerikos ir kitų kraštų pramonijose. Amerikos, francuzų, ispanų ir kitų kapitalistų kapitalai išnandoja Meksikos turus, ir tt..

Integracija pramonijos.—Viena iš kapitalizmo integracijos turi buti atskirai apkalbėta. Praeities išdirbystė buvo visai atskirta nuo eksploatacijos (išnaudojimo) transporto ir vaizbos (prekybos). Išdirbėjai pirkdavo žaliąją medegą be tarpininkystės ar per tarpininkystės pristatytųjų (whol—sale) ir savo išdirbius taippat be tarpininkų ar tarpininkams pardavėdavo. Dabar tas budas panaikintas. Plieninis trustas turi geležies kasyklės, miškų, geležinkelius, akmenų lauzykles, kalkių išdirbystės, transportacijos laivus ir tt.. Tabako trustas turi apėmęs, plačiausias tabako plantacijas Amerikoje ir Kuboje; iš kitos pusės savo produktus jis produoda per pagelb stančias bendrovės tiesiog suvartotojams. Bovelnis (medžiavinčių) sindikatas apipirk 250,000 akrų lauko bovelnos arba vatos auginimui Texas valstybėj.

Klausimai:

- 1) Kokis yra skirtumas tarpe pastovio ir besikeičiančio kapitalo? Kaip keičiasi jų savitarpiniai atsinešimai kapitalistiško išsivystymo traukyje?
- 2) Kodėl ūdarbiai negali per ilgesnį laiką augti sykiu su išdirbystės dauginimusi?
- 3) Kaip išaiškinti faktą, kad dabar kapitalistai aplaiko kasyk didesnę dalį išdirbystės (produkto) nors nuošimčiai nupuola.
- 4) Koki du svarbiausi skirtumai tarpe bendrovės (kom-

pajojos) ir akcijinės draugovės. Kokią naudą suteikia akcijinė organizacijos forma sulyg kapitalo žmogaus išsivystymą?

5) Kokis yra skirtumas tarpe akcijų ir bondų?

Vargdieniai ir Turtuoliai.

Kiekvienam iš mūsų gerai yra žinoma, kad žmogus tik sąsą gali priderančiai, žmogiškai gyventi, jaustis užganėdintu iš savo gyvenimo ir pasekmingai išpildyti savo pareigas, kokias ant jo deda visuomenė ir šalis, kada turi užtikrintą sau būvį, kada turi atsakančią maistą, drapaną ir viską, kas gyvenimui reikalinga. Apie užganėdimą ar pakakinimą visų taip vadinamų žmogaus dvasiškių arba kiltesnių reikalavimų, taigi mokslo, laukymo teatrų, užsiemimo daila, atlikinėjimo kelionių, tik tuomet galima mislyti, kada turime užtikrintą materijališką būvį.

Be aprūpinto materijališko būvio negal apsieiti joks sunkiai dirbantis darbininkas: nes jis reikalauja geresnio maisto, šiltesnio drabužio, geresnio pasiliso ir pasimagavimo, idant reikalingos darbuojo spėkos greitai nesuinaikintų. Bet ant nelaimės darbininkai šiandien reikalauja ko kito, negu to, kas saugščiausiai pasakota: nes gyvena prasčiausiose lušnose, be tyro sveiko oro, dėvi skarmalais, valgo prasčiausius valgius. Apie higienos reikalavimus nėra nė kas minėti. Tankiai savo gyvenimo ir darbo būdu nepanašus į žmones, nors dvasiškieji tėvai juoduose rubuose ir baltu doleriu ant viršugalvio įkalbinėja mums, kad visi esame sutverti ant dieviško paveiklo arba panašiai dievui. Bet žiūrint į tuos suskurusius, supurvintų, apdriskusius, pajudusių žmonių milijonus, sunku tikėti, kad tokie žmonės būtų panašūs laimingiems dievams. Juk kunigija papratus perstatinėti dievą galingu, sveiku, aukso rubuose ir laimingu. Jeigu šiandien yra kas panašus į dievą, tai turbūt tik turtuoliai, gyvenanti kaip rojui, besipuošianti kaip viešpačiai ir valganti kaip karaliai.

W. K. Vanderbiltas New Yorke prie 5 avenue gatvės pasista tidino sau rumus su dvidešimčiu puikiausiai įreduotų kambarių už tūkstantį tūkstančių dolerių. Tame pačiame New Yorke šimtai tūkstančių darbininkų tur gyventi be saulinės šviesos lindyne.

Hoteliuose St. Regis ar Waldorf įrengimas vieno kambario atsi-eina brangiau dešimčio tūkstančio dolerių, o turtuoliai už pernakovimą tenai moka po 125 dolerius. Tuo pačiu metu ant Bowery gatvės kasnakt bastosi šimtai ypatų, neturinčių keliolikos centų dėl užmokėjimo už pernakovimą pastogėse.

Kapitalistai tūkstančius aukauja dėl išauklėjimo ir mokslo savo vaikų, kuomet Chicagoje randasi apie 15 tūkstančių vaikų neturinčių prasčiausio maisto, o apie 5 tūkstančiai badaujančių. Kituose miestuose ir gi negeriau.

Bedarbės laiku milijonai darbininkų lieka be darbo ir be gyvenimo išteklių, bet nėra nė vieno kapitalisto, kuris negyventų pertekliuose, nors fabrikai stovi uždaryti ir nekrauna milijoninio pelno.

Iš kurgi ta žmonių draugijiniam sugyvenime nelygybė? Dėlko vieni sunkiai, ilgas valandas dirbdami, viską išdirbdami ir nieko neturi, o kiti nieko nedirbdami pertekliuose gyvena?

Atsakymas nesunkus, tik labai mažai žmonių bando į tokį klausimą atsakyti.

Nedirbantieji turtuoliai nereikalauja dirbti, nes jie valdo milijonų sumomis pinigų, turi savais pavadinę fabrikas, kasyklas, ir viską, kas tik gyvenimui reikalinga. Jų rankose atsiranda visi dalktai, be kurių žmonija negali gyvuoti. Darbininkai gi neturi nieko apart savo darbininkiškos spėkos ar pajegos, reikalingos darbuo, kuris neša naudą ne dirbančiam jį, bet tam, kuris liepia dirbti. Jeigu norima gyventi, reikia kur-nors turėti pastogę, turėti kuo pridengti savo nuogybę ir ką pavalyti, o kadangi viskas priklauso kapitalistui, tai, kiek kartų ko prireikia, darbinin-

kas turi maldauti kapitalisto, kad tas nupirktų jo spėkas ir leistų pragyventi.

Kapitalistas duoda darbą, bet tuo pačiu laiku, kada darbininkas dirba nevos dėl užlaikymo savęs ir savo šeimos, kapitalistas liepia už duodamą algą atiduoti jam (kapitalistui) padarytus išdirbius, kurių vertybė keleriopai turi būt didesnė už darbininkui mokamą algą. Kadangi kasyklės, fabrikos ir mašinos, sako, yra kapitalisto nuosavybė, o darbininkas, matydamas pakišamą pokaklu bado peilį, priverstas yra perduoti savo spėkas už pasiulomą jam užmokestį, kapitalistas yra tat visogalis ir stato pasiduoančiamjam savas išlygas. Ir pagal tų išlygų darbininkas dirba ne taip ilgai, kiek reikia dirbti, kad užlaikyti savo ir šeimos gyvenimą, bet kad užlaikyti ir savo «duondavi», kuris viena diena praleidžia šimtus ir tūkstančius dolerių.

Mokinti žmonės apskaitliavo, kad prie šiandieninių pagerintų mašinių arba šiandieninėje išsivysčiusioje technikoje žmogus dirbantis paties savęs užlaikymui, nereikalauja ilgiau dirbti, kaip 3-4 valandas. Tuotarpu kapitalistas reikalauja, kad darbininkas dirbtų 9-12 valandų, 6-8 valandas tur dirbti kapitalisto užlaikymui, užlaikymui tu, kurie nieko nedirba, už tai mokant tik tiek, kiek reikia, kad šiaip-taip pragyventi.

Taigi 3 valandas dienoje dirbame savo ir šeimos gyvasties palaikymui, o 9 valandas dirbame fabrikos, mašinių ir įrankių savininko naudai. O kadangi per visą tą dirbamą laiką išdirbame vienokių skaičių ar drugybę produkto, taigi iš viso mūsų trisuo vaisiaus kapitalistas ima tris dalis ar daugiau, o mes vos vieną dalį ar mažiau.

Valdiškas darbo biuras 1900 metais apskaitė, kad vidutiniškai Amerikos darbininko uždarbis yra \$138, o išdirbto produkto vertybė—\$2,450. Taigi trukyje dirbamojo meto kapitalistas nedamoka darbininkui \$2.012.

Tas nedamokėjimas arba teisingiau sakant ta v a g y s t ė vadinasi kapitalistišku išnaudojimu.

Ir tas tai išnaudojimas daro tą nelygybę tarpe vienos visuomenės narių, ir yra priežastis pasidalinimo žmonių į dvi nesutinkančias klesas: kapitalistišką ir darbininkišką.

Tokio pasidalinimo nebūtų, jeigu fabrikos, kasyklės, geležinkeliai, bankos ir žemė prigulėtų ne privatiškon nuosavybėn ypatų ar kompanijų, bet nuosavybėn visos visuomenės. Tada negalėtų būti apyvgiamas darbininkas ant 2,012 dolerių kas metai. Štai ką naikina ir kuo nepasiganėdina socialistai. Jie reikalauja, kad visa industrija ir visi turtų šaltiniai prigulėtų visuomenei.

KAPITALIZMO AUKOS.

New Yorke apsaugojimo muziejus ir sveikatos institucija įsteigti dėl sumažinimo nelaimingųjų atsitikimų, išleido atvirą laššką, kame apskelbė nelaimingųjų atsitikimų priežasčių tyrinėjimo rezultatus. Nurodo budus, kaip sumažinti nelaimingus kasyklėse atsitikimus, tarp ko kito sako:

Technologiškas geologiškos Jungtinių Valstybių priežiūros skyrius, kurio pirmininku yra dr. Joseph Holmes, kaipo ekspertas tyrinėjimo nelaimingųjų atsitikimų kasyklėse, paduoda štai kokias pasekmes:

Nuo 1889 metų Jungtinių Valstybių kasyklėse žuvo suviršum 30 tūkstančių darbininkų. Statistika 1908 metams parodo sumažėjimą nelaimingųjų atsitikimų. Skaitlius užmuštų kasyklėse paduotas yra ant 2,450, kuomet 1907 metais buvo 3125; sumažėjo 675 asmenais. Pažeistais likosi 1908 metais 6,772 darbininkai, o 1907 metais—5,316; taigi pažeidimai pasidaugino.

Tos skaitlinės šiurpuliais apuotų aukų, matant tūkstančių milijonų aukų, kaip pasekmę kapitalistiško išnaudojimo kuodaugiausiai išgauti. Du—trys tūkstančiai žmogų žuvis kasyklėse, kad sau išgyventi. Ir tą da vadinama slydžiais. Jeigu pamislysiu apie pabrangėjimą ir įtaisymo išveikimą jose darbininkų, tai deklaruos kaip aukos kapitalistiškos. Tuo pat metu da didesnį skaitlių žmonių sunaikinimą nieko negalima pamatysime paveikslą kaip kasdien, vienok nedaugelis

Vienas ce

Prieš neseniai pienas pavaldus centas nieko nereikiškas, tai centas nepralobsi, nēgi vienu centu taip neyra tikrybė, kadangi nūnai dorelių, kurie tenka turėti turtuoliams, vardgdienu žmonių.

Pasiūtikime į tą dalyką žvelgti kita rōle kapitalizmas. Štai JAV pitalų 30 milijonais dorelių perkyboj Lowson-Decker-Seatonijos valdybą pateko du žmonių trustai, kurio karalium yra viena kompanija netekus k Rockefellero trustu, pakėlė 19 centų, o neilgai laukus gal kasgi neleis, kas pigiau pėgriebė į savo glėbį visus pėpienat

Viens centas ant kvorto visi kiti produktai, kurių pabrangti ne vienu, bet ke keliais doleriais per mė Klausiniai jau nuo seniai pėbininko stalo galima juos r uži svary, mesa, o ir dar žovti ir apie apsirėdymą ir ap

Iki 1905 metų pienas tai. Trustas teisinasi, k pienu, o taiggi už pervežimą gingas išsisteisioimas, nes t kose trustu, ypač Corn Pr vo pristatymą pašaro gyvū

Taiggi reik atkreipti a nija yra taiggi nuosavybė pakėlė kainą pienu tai tik vilių pašaro, kurį turi n farmerys už kvortą pieno kaina vienu centu, bet pė kelimas pervežimo tarifu kurgi čia teisybė tokiame Procentiniai pasikė

Tos skaitlinės šturpuliais sukrečia kuną, matant 30 tūkstančių aukų, matant tukstančius pažeistųjų žmonių kas yra, kaip pasekmė kapitalistiško išnaudojimo ir rupepingumo, kaip kuodaugiausiai išgauti pelno iš darbininkiško triuso. Du—trys tukstančiai žmogiškų gyvasčių žuva kas metai tik anglių kasyklėse, kad saujalė tranų galėtų pertekliuose gyventi. Ir tą da vadinama sumažėjimu, ir tuo mat džiaugiasi labdariai. Jeigu pamislysime, kad prie rupepingo kasyklių prižiūrėjimo ir įtaisymo išvengtų mirties dvi trečdalis dirbančių jose darbininkų, tai desėtkai tukstančių aukų pasirodo, kaip aukos kapitalistiškos žmogžudystės. — O jei prie to pridursime da didesnį skaitlių pažeistųjų, kurie už savo sveikatos sunaikinimą nieko negavo, kaip tik ubago lazda ir krepšį, tai pamatysime paveikslą kapitalistiško surėdymo.

Tas pasibaisėtinas paveikslas stovi prieš darbininkų akis kasdien, vienok nedaugelis apjakintų žmonių jį mato.

Vienas centas brangiau.

Prieš neseniai pienas pabrango vienu centu ant kvortos. Tas viens centas nieko nereiškia, nes ar viens centas šian ar ten, vienu centu nepralobsi, nėgi vienu centu nenubiednėsi. Taip rodosi, bet taip neyra tikrybėj, kadangi iš tų pavienių centų pasidaro milijonai dorelių, kurie tenka turtuolių kišeniui, o paimti iš kišenius vargdienių žmonių.

Pasižiūrėkime į tą dalyką iš arčiau ir pamatysime, kaip čia lošia rolė kapitalizmas. Štai Bordeno kompanija padidino savo kapitalą 30 milijonais dorelių ir užgriebė savo konkurenta pieninėj prekyboj Lowson—Decker—Schefield Farm Co. Į Bordeno kompanijos valdybą pateko du žmonės, stovinti sąryšyje su Standard Oil trustu, kurio karalium yra John D. Rockefeller. Ir Bordeno pieninė kompanija netekus konkurento ir stovėdama sąryšyje su Rockefellero trustu, pakėlė kainą pieno nuo 8 centų už kvortą ant 9 centų, o neilgai laukus gal pakels iki 10 centų ir augščiau. Nes kasgi neleis, kas pigiau pieną parduos, jeigu pieninis trustas užgriebė į savo glėbį visus pieno pardavėjus, arba prekiaujančius pienu!

Viens centas ant kvortos! Taip, bet tokiu pat centu brangsta visi kiti produktai, kurių pardavystė randasi rankose trustų; gal pabrangti ne vienu, bet kelioliku ar kelesdešimčiu centų per dieną, keliais doleriais per mėnesį, o kelesdešimčiu dolerių per metus. Kiaušiniai jau nuo seniai pabrangę taip, kad ne ant kiekvieno darbininko stalo galima juos rasti. Sviestas žada pasiekti 50 centų už svarą, mesa, o ir daržovės eina brangyn. Tą patį galima sakyti ir apie apsirėdymą ir apsiavimą.

Iki 1905 metų pienas buvo 6 centai kvorta. Dabar jau 9 centai. Trustas teisinasi, kad turi brangiau mokėti farmeriams už pieną, o taipgi už pervežimą geležinkeliu. Bet tas yra tik melagingas išsiteisinimas, nes tie varguoliai farmeriai patįs randasi rankose trustų, ypač Corn Products Refining Co., kuris sumonopolizavo pristatymą pašaro gyvuliams.

Taipgi reik atkreipt atydą į tą faktą, kad ta paminėta kompanija yra taipgi nuosavybe Standard Oil trusto. Jeigu gi farmeriai pakėlė kainą pieną tai tik dėlto, kad trustas pakėlė kainą ant gyvulių pašaro, kurį turi nuo trusto pirkti. Pagalios prieš 13 metų farmerys už kvortą pieno ėmė 2.34, o šiandien 3.4. Pakėlė pieno kainą vienu centu, bet pieninis trustas užtat pakėlė 3 centais. Pakėlimas pervežimo tarifoj pasiekia vos 0.07 cento ant kvortos—kurgi čia teisybė tokiame trusto nusiskundime

Procentiniai pasikėlė pervežimo kaina ant 6.8 nuo šimto.

Kaina kurią farmerys gauna nuo trusto yra 21.2 nuošimtis, o kaina, kokią trustui turi mokėti suvartotojas yra 72 nuošimtis.

Išsikalbinių pieninio trusto, kad konkurencija verčia jį daryti didelas išlaidas taipgi neteisybė, nes Bordeno trustas užgriebęs į savo rankas visas pienines kompanijas, visai konkurentų neturi, o kainą už pieną pakėlė.

Yra tai paprastos sumonopolizavimo kokios-nors pramonijos šakos pasekmės. Konkurencijos nėra, tai gali liuosai kelti kainas ant visko, kas tik yra reikalingu visuomenės suvartojimui, apiplėšiant ypač dirbtuvėse išnaudojamą darbininkų klesą.

Vienas centas!—ką gi tai reiškia! Bet atminkime, kad tas viens centas ant vienos pieno kvortos uždėtas. Vargdienių su didelėmis mažučių šeimynomis vienos pieno kvortos į savaitę neužtenka, reikia 3—4 kvortų kas diena. Taigi biednam darbininkui iš kišenius išima jau ne vieną centą, bet 120 į mėnesį, o \$14.60 į metus.

Tiktai viename New Yorko mieste pieninis trustas pakėlęs vienu centu pieno kainą vietoj gauti \$46,500,000 į metus, paims jau 52 milijonus 300 tūkstančių dolerių, arba 5 milijonais 8 šimtais tūkstančių daugiau.

Ir to visko Amerikos visuomenės plačioji darbininkiška minia nemato, nes renka į kongresą ir įstatymdavystę ne tuos, kurie nuo tų vagyčių ir apiplėšimo gintų darbininkus, bet tuos, kurie rūpinasi išrasti būdus, kaip galima būtų kuodaugiausiai išplėsti iš darbininkų milijonų dolerių.

AUSTA RYTAS

JAU aušta rytas, tamsa išnykta,
Sulauksim šviesios dieneles:
Diena su naktim kovoj nerimsta,
Belaukdamos saulelės...

Naktis dar laiko, pavergus dieną,
Bet jau blanksta žvaigždutės,
Nes aušra temia jų kiekvieną,
Rodant veidą saulutės.

Jau aplink žemė išsidabruota
Skalsios rasos lašeliais,
Jau šalin traukias naktis miglota
Nuo šviesos giedros dieneles.

Šiluos jau bunda džiaugsmo dainelė,
Jau apsirėškia gyvvė,
Jau aušta rytas, tekės saulelė,
Pražibs gamtos puikybė.

Ir tu da miegi, miegi varguoli!
Kelk atgaivink krūtine!
Aplėiski savo tą troškų guolį,
Išvysk dangaus melynę!

Nubusk ir kelkis, jau saulė teka!
Išvysk gamtos grožybę,
Išgirsk, ką rytas į tave šneka,
Išvysk dienos šviesybę.

Kelkis, pratrinki akis, sukruski!
Jau laiks sapnus palikti!
Kelkis, iš tamsos miego nubuski!
Jau laiks žmogum tau likti:

Laiks pradėt darbas, idant gyventi,
Idant laimėms naudotis,
Paslaptis gamtos laikas gvildenti,
Gana dievų bijotis;

Nes sapnų šmėklos sykiu išnyksta
Su vykimu tikrybes!...
Kelk, tegul tavo dvasia aprimsta,
Matant saulę teisybės.

J. B. S.

Kaip radom, taip ir paliksim.

Ant šių žodžių daugumas žmonių, o labiausia vargdienių gyvenimas remiasi, kaip ant tvirčiausio ramsčio, todėl, kad jie nieko neprotauja, vien tik vartoja kitų padarytus daiktus ir klauso, ką kiti jiems pasakoja, ar tai būtų teisybė ar melas, apie tai jie nesirupina. Ant ko palinksta, tam jau ir tiki nežinodami ar bus jiems kokia nauda iš to, ar ne.

Dabartinė gadinė nebereikia duotis, kad kiti už nosies vedžiotų, reikia protauti pačiam, ar gali but gerai, kaip jis daro arba sako, ar ne, ir niekada nereikia remtis ant šių žodžių «Kaip radom, taip i paliksim», nes šitie žodžiai kenkia mūsų gyvenimui, todėl, kad žmogus taip sakydamas ir mūsų tydamas pasiduoda ant kito valios, it neturėdamas savo proto.

Daugelis sako: tai ką čia! mūsų seneliai, tėvai pragyveno be jokių išmislių ir mūsų pragyvesim.

Pazvelk brolai į gadinę atgal nors šimtą metų, o nerasi daug daiktų, kas dabar yra, tai visgi reikėjo išmislyti ir padaryti ir niekam kitam kaip žmogui, nes žmogus viską padarė ir kiekvieną dieną gali išmislyti naujus daiktus arba įstatimus ir naudingesnius dėl savęs, o ne palikti taip, kaip rado arba yra.

Skaitai raštus šventus arba vadinamus prakeiktais, apmąstyk kiekvieną žodį, ar tikrai taip yra, kaip rašo ar ne. Žodžiu sakant, ką tik darai, kur tik eini, apmąstyk, ar tikrai yra reikalas ir kam nauda bus iš to.

Jeigu apmąstysime kiekvieną žingsnį mūsų gyvenimo, tuojaus pamatysime, kas mus skriaudžia, prigaudindami visokiais budais ir stosime su jais į kovą.

Tada tik numesime sunkų jungą nuo savo skaudančių pečių ir paliksime liuosais, laisvais ir turtingais, nes nebus išnaudotojų.

J. Jokubiukas.

SAJUNGOS REIKALAI.

LSS Sekretoriaus pranešimai.

57. P. K-tui pasiūsta: 1) Sumanymas idant visi S-gos dokumentai būtų išreikalauti iš buvusių S-gos viršininkų, 2) Reikalavimas idant P. K-tas pertikrintų V. K-to Referendum N.13 to dokumentus (abu įnešti per V. K-to narį iš IV rajono J. K. Gilių) ir 3) L.S.D.P. Centro K-to igaliotinio drg. A. Baranausko pranešimas.

58. S-gos Ex-sekretorius P. Puskunigis praneša, kad pas jį randasi P. K-to ir V. K-to tarimai ir dokumentai. Pareikalauta, idant prisiųstų sekretoriui.

59. V. K-tui pranešta, idant jis (V.K.) išrinktų naują Konstitucijos K-ją.

Lig. Centro Sek. Aug. Purvis.

Pildančiojo K-to Tarimas No.15.

PRANEŠIMAS P. K-TUI.

Pagal V. K-to nutarimą (žr. V. K. II sus. prot. §24 «Kovos» N32, š.m.) ir P. K-to paliepimą (žr. P. K-to sus. prot., skrs. III §2., «Kovos» N35 š.m.) užklausus Konstitucijos k-jos pirmininką

J. Baltrušaitį, gavau negatyvišką atsakymą (žr. Sekr. pranešimą iš §25 «Kovos» N40). Taipgi pastebėjęs F. J. Bagočiaus resignaciją iš Konst. k-jos (žr. «Nauji dirba geriaus» «Kovos» N37) taipgi ir A. Antonovo resignaciją (žr. «A. Antonovo pranešimas», tilpęs «Kovos» N44) ir nesulaukdamas atsakymo nuo visų K. k-jos narių aš «Sekretorius pranešimuose» (žr. Sekr. Pr. §25 «Kovos» 40) atsišaukčiau viešai į K. k-jos narius, idant praneštų, ką jie nuveikę ir ką jie mano daryti. Atsakymo ne nuo vieno negavau.

Todėl aišku, kad su dabartine Konst. k-ja niekas neišeis ir laukimas būtų bergždžiu darbu. Todėl šiuomi patariu 1) kad P. K-tas visą surinktąją medžiagą pareikalautų nuo dabartinės Konstitucijos k-jos ir priduoūt naujai, 2) Praneštų V. K-tui apie tai, ir V. K-tas turėtų išrinkti naują k-ją, susidedančią iš trijų draugų gyvenančių viename mieste.

Tokiu būdu bus galima užbaigti tą neužbaigiamą darbą.

Lig. Centro Sekr. Aug. Purvis.

Nevilkinant laiką V. K-tas turi išrinkt naują k-ją ir tiesiogiai k-jai perduoti senosios k-jos surinktą medžiagą.

P. K-to nariai

	{ J. Kačergius.
	{ P. Norkus,
	{ M. M. Račiūtė

Lig. Centro Sekr. Aug. Purvis.

Pranešimas.

Per III Visuotiną rinkimą S-gos viršininkai ant 1910 m. išrinkti sekanti draugai:

Redaktorium	J. B. Smelstorius	iš 1 kp.
Sekretorium	A. Purvis	iš 52 kp.
Administratorium	J. Grinius	„ 1 „
	{ M. M. Račiūtė	„ 52 „
	{ P. Norkus	„ 45 „
	{ B. Kondratavičius	57 „
Pildantysis K-tas	{ S. Strazdas	„ 37 „
	{ V. K. Račkauskas	2 „
	{ J. Stasiulevičius	„ 20 „
Literatures K-tas	{ Pirm. L. Grikštas	„ 60 „
	{ Sekr. J. Bulota	„ 14 „
	{ Ižd. A. M. Stanelis	„ 1 „
Rev. Rem. K-tas		

Dateliai tilps vėliau.

Lig. Centro Sekr. Aug. Purvis.

Protokolas L.S.S. IV rajono 13 konferencijos, laikytos Rugsėjo 8 d. 1909 m., Passaic, N. J.

Sąjungos Reikaluose.

1. Veikiančiojo Komiteto narių susivažiavime 25 d. liepos 1909 m. Brooklyn, N. Y., į Pildantį komitetą išrinktas J. Kačergius, kuris nėra išbuvęs vienų metų prie LSS, kas priešinasi pačio V. K. priimtiems nutarimams tame pačiame susivažiavime, paaiškėjus dalykui, konferencija pripažino geru V. K. pasielgimą. (Priimta rajono referendumu 43 balsais prieš 3 b.)

2. Kad iš LSS būtų išrinkta ypatos, kurios yra ūkėšais Jungtinių Valstybiu ir kad po jų globa užsilaikytų originalas LSS čarterio ir tos ypatos kaipo komitetas, pasirašintų ant čarterio kopijų išsiuntinėjant kuopoms. (Už 51 b.)

3. Žiūrint ant to, kad iki šiam laikui priimta taktika laike Sąjungos viršininkų nominacijų neapkalbėt apie nominuojamus ir renkamus draugus, neatnešė nė jokių vaisių, bet priešingai tik narių klaidinimą. Taigi mūsų LSS IV rajono 13 konferencija pripažįstam ant toliau apkalbėt draugus, kurie būtų kompententiškais užimti jiems skiriamas vietas ir kad kuopos žinotų ką nominuot ir už ką balsuot. (Už 49, prieš 1 b.)

4. Priegtam randame už reikalingą pasiūsti nukopijavę mūsų apkalbėtų kandidatų vardus kitiems rajonams. (Už 28, prieš 18 balsų).

6. LSS IV rajono 13 konferencija pripažino, kad pereitų nominacijų ir ir 13 b., prieš 3 b.).

7. «Kova» turi būt atidaryta darbininkiškiosios luomos, pūtinis, einant į kairę iki kraštutinai 23 balsus.).

Rajono Reik.

8. Artinantis žieminiam sezonui kuopos, kad kuopos pasistengtų paskirti daryti dēlei gerovės LSS. (Už 43 l b.)

4. Kadangi daug kuopų yra skęsi, tad 13 konferencija duoda inėsim pareikalautų nuo administratoriaus piktos kuopos ir kiek yra skolingos kuopos nuo administratoriaus, pranešimais, kuris pareikalaus arba paraginti).

10. Konferencijos posėdžiai tu nuolatos; delegatai pasivėlinę turi b. pasivėlinę. (Už 45 b., prieš 1 b.).

11. Kad lėšos už svetainę kontroliuojama iš vietinės kuopos izdo. (Už 45 b., prieš 1 b.).

12. Kad konferencijoms vieta būtų reikalingumą ir laiką turi skirti (prieš 1 b.).

Pagal priimtą §12 rajone referencijai Ne

P. S. Kurie paragrafai čion d. daugelis kuopų ant jų nebalsovo LSS IV rajono s

120 Grand St, Brooklyn, N. Y.

Rezultatas visuotino balsavimo.

	<i>Ant organ</i>	
R. S. Vitaitis	J. Ramana	
kp. 46-6 b.	kp. 46-	
15-4	15-	
28-12	28-	
	80-	
Viso 22	Viso	
	<i>Ant Sek</i>	
J. Grudzinskas	J. Jasiu	
kp. 46-1 b.	kp. 4-	
15-1		
28-10		
80-7		
Viso 19	Viso	
	<i>Ant K</i>	
V. Balčiūnas	J. Kirt	
kp. 46-6 b.	kp. 46-	
15-9	15-	
28-17	28-	
80-1	80-	
Viso 33	Viso	
	<i>Ant</i>	
J. Overatis	M. Žvi	
kp. 46-1	kp. 4-	
	1	
	2	
80-8		
Viso 9	Viso	

5. LSS IV rajono 13 konferencija pripažįsta geru Veik. K-to nutarimą, kad pereitų nominacijų ir rinkimų pasekmes panaikint. (Už 53 b., prieš 3 b.).

7. «Kova» turi būt atidaryta gvildenimui visų teoretiskų pažvalgų darbininkiškosios luomos, pradedant valstybiniais socialistais, einant į kairę iki kraštutinių anarchistų. Už 33 bals., prieš 23 balsus.).

Rajono Reikaluose.

3. Artinantis žieminiam sezonui, rajono komitas tur paraginti kuopas, kad kuopos pasistengtų paskleisti didesnę agitaciją tarpe lietuvių dėlei gerovės LSS. (Už 43 b.).

4. Kadangi daug kuopų yra skolingų LSS centrui už literatūrą, tad 13 konferencija duoda inėsimą, kad Pildantysis Komitetas pareikalautų nuo administratoriaus pilnos atskaitos, kurio rajono, kurios kuopos ir kiek yra skolingos už literatūrą, P. K. gavęs atskaitą nuo administratoriaus, praneš kiekvieno rajono organizatoriui, kuris pareikalautų arba paragis kuopas užsimokėti. (Už 43 balsai.).

10. Konferencijos posėdžiai turi prasidėti nuo paskirtos tam valandos; delegatai pasivėlinę turi būt užrašomi į protokolą kaip pasivėlinę. (Už 45 b., prieš 1 b.).

11. Kad lėšos už svetainę konferencijoms IV rajono būtų apmokama iš vietinės kuopos išdo. (Už 32 b., prieš 14 b.).

12. Kad konferencijoms vieta būtų skiriama konferencijoje, tik reikalingumą ir laiką turi skirt rajono referendum. (Už 47 b., prieš 1 b.).

Pagal priimtą §12 rajone referendum, 13 konferencijos paskirta vieta sekančiai konferencijai Newark, N. J.

P. S. Kurie paragrafai čionai netilpę, jie yra mažos vertės ir daugelis kuopų ant jų nebalsavo, todėl ir netalpinu.

LSS IV rajono susinėš. sekr. J. M. Balčius.

120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Rezultatas visuotino balsavimo L.S.S. V-to rajono.

<i>Ant organizatoriaus.</i>		
E. S. Vitaitis	J. Ramanauskas,	V. Balčiūnas
kp. 46—6 b.	kp. 46—1 b.	kp. 46—1
15—4	15—3	15—3
28—12	28—3	28—8
	80—8	
Viso 22	Viso 15	Viso 12
<i>Ant Sekretoriaus.</i>		
J. Grudzinskas	J. Jasiulevičius	A. Staniškis
kp. 46—1 b.	kp. 46—5 b.	kp. 46—2 b.
15—1	15—9	
28—10	28—5	28—9
80—7		80—1
Viso 19	Viso 19	Viso 12
<i>Ant Kasieriaus.</i>		
V. Balčiūnas	J. Kirtiklis	A. Šaukiavičius
kp. 46—6 b.	kp. 46—2 b.	
15—9	15—1	
28—17	28—1	kp. 28—9 b.
80—1	80—7	
Viso 33	Viso 11	Viso 9
<i>Ant Knygiaus.</i>		
J. Overatis	M. Žvingilas	Ig. Rudminas
kp. 46—1	kp. 46—4	kp. 46—3 b.
	15—6	15—4
	28—19	28—3
	80—1	
80—8		
Viso 9	Viso 30	Viso 10

Į Veikiantįjį Komitetą.

- M. Kapočiūtė—kp. 46—7 b., 28—24 b., 80—7 b. Viso 48 b.
- V. Lietuvninkitė—kp. 46—2 b., 15—8, 28—20, 80—5. Viso 35 b.
- I. Rudminas—kp. 46—1 b., 28—11 b., 80—2 b. Viso 14 b.
- J. Bila—kp. 15—4 b., 28—6 b., 80—5 b. Viso 15 b.
- V. Žemaitis—kp. 46—4 b., 15—3 b., 28—2 b., 80—1 b. Viso 10 b.
- M. Mikolavičienė—kp. 46—2 b., 15—6 b., 80—5 b. Viso 12 b.

Tokiu būdu pagal daugumą balsų likosi išrinkti: Organizatorium—E. S. Vitaitis 22 bal. Sekretorium yra du lygiai balsų gavę po 19. Tai pagal mano nuomonę turėtų užimti vietą pirmas kandidatas stovintis ant blankos—J. Grudzinskas. Kasierium—V. Balčiūnas 33 b. Knygium—M. Žvingilas 30 b. Į Veik. Kom.—M. Kapočiūtė 48 bal., V. Lietuvninkitė 35 b., J. Bila 15 bals. Visos augščiau paminėtos ypotos teiksītės užimti vietas nuo 1 d. sausio 1910 metų.

V rajono sekr. J. Marcinkevičia.

508 Green St., W. Hazleton, Pa.

Nutarimas 5-tos kuopos.

New Britain, Conn., LSSA 5-ta kuopa susirinkime, laikytame Gruodžio 5 d., apkalbėdami abelus Sąjungos reikalus, ypatingai kaip paskutiniu laiku, jau pradedant Sąjungos reikalams sueiti į tvarką Centro Valdyba pradėjo kiek galėdama vėl sėti suirutę, vietoj daboti sąjungos reikalus, tveriasi į naujas frakcijas, patįs budami komitete, vėl tveria naują komitetą, taipgi peržengė doros rybas, suspenduodami išnominuotus kandidatus į Centro valdybą vien tik dėlto, kad prigulėdami į kokią ten Assosiation tikisi gauti ant savo idėjų pinigų didesni nuošimtį.

Dėlto 5-ta kuopa išreiškia neužsiganėdinimą taktiu pasielgimu komiteto ir reikaluoja, kad savais reikalais užsiimtų, tai yra, pasirūpintų Sąjungos reikalus suvesti į tvarką, užbaigtų konstitucijos reikalus, kuris tai darbas pradėtas porą metų ir dar neužbaigtas.

5-tos kuopos įgaluotiniai:

Org. Jonas J. Gerdauskas,
Sokr. K. Senkus.

Sajungiečių Atydai.

Bent keliais žodžiais noriu atkreipti sąjungiečių atydą link mūsų nenoseklumu, ypatingai pastarais dvejais metais netik trukdančių mūsų siekių darbus, bet naikinančių pačią sąjungą.

Kiek pastebėjau (o ir kiti turėjo pastebėti) mūsų netaktiškumus, užsivarinėjimus, spendavimus, išbrankimus ir daug kitokių netaktiškų darbų, tai reik prieti prie persitikrinimo, kad tas yra svarbiausia priežastis, kodėl sąjunga paneša daug nuostolio; jei nesusilpnėjo, tai ir neaugo, jei augo, tai ne taip, kaip turėjo augti. Ir čia kaltė yra mūsų pačių ydų.

Kada pastatome kokį nebūk veikėją, išrenkame į komitetą, pavyzdžiui administratorių ar redaktorių, tai netik kad nesistengiamo jam padėti, palengvinti kokiū—nors būdu, bet tankiausiai kenkiame, darome pained, užsipuldinėjame, kritikuojame, o patįs į save neatsižiūrime, tankiai savo ydas suverčiame ant kitų ir tokiu būdu susierzinam patįs ir suerziname kitus, kiti trečius ir t.t., iš ko (pavyzdžiui, pastaruuju laiku) atsiranda visko: priešingos viena kitai frakcijos, kad net panaudojame kitus laikraščius savo besikolijomui. Ir kas gi iš to išeina? Ypatiški neapsikontimai atsiliepia nuostoliu ant sąjungos kūno ir dvasios. Priešai mūsų idėjos pasinaudodami, tuo jau ir šaukia, kad sąjunga griuva, nes socijalistai nesutinka, niekšai ir t.t.

Sajungiečiai atkreipkime savo atydą į šias mūsų ydas, kurių būtina mums reik jau išsižadėti ir iš jų pasigydyti, laikas, kad suprastume reikalą remt kits kitą, jei suklydo, nurodyti tas klaidas rimtai, teisingai, be paniekinimo, tokiu būdu kiekvienas, ku-

ris ką veiks, jausis, kad veikia vienas dėl visų, visi dėl vieno, nesijausime taip svetimi vienas kitam ir taip atšalę. Dirbame ne dėl to, kad dirbti, bet kad reikalas verčia ir visuomeniškas reikalas. Nežinau, ar mes tokie lengvatikiai ar neteisingi vieni kitiems, kad bile tik kas (kad ir aršiausias priešas) puse lūpų išsitarė, jog tas ar kitas socialistas niekai, tai tuojaus ir mes sušunkame: niekai, niekai! Ir niekiname patįs, kaltės neištyrę, niekiname kol pagalios nepradedame jaust to pat ant savęs už ką niekinome kitą.

Ypač tą galima buvo patėmyti ant mūsų redaktorių: Baltrušaičio ir dabar Smelstoriaus, kurie ir vienas ir kitas išsyk buvo toki energiški, veiklūs, bet paniekinti, pradeda pult į nusiminimą, pradeda skųstis—ir teisingai, nes mes jiems neduodam, bet priešingai atimam energiją ir padarom juos sau netik svetimais, bet net ir priešais. Ir užtat turi atkentėti sąjunga.

Draugai ir draugės sąjungiečiai! Daugiau rimtumo, daugiau taktikos ir solidariskumo!

J. P. Kau'inaitis.

Negeistini apsiereiškimai.

Tankiai duodasi girdėti iš įvairių užkampių paskatinimus mūsų organizacijos narius prie apšvietos — mokslo prie pažinimo principų ir taktikos, žodžiu sakant, iš visur ir visi ragina lavintis; tie maloniai skambanti žodeliai—vien tik žodžiai.

Kadangi mes mažai atkreipiame į tai atydą, o jeigu matome, tai negirdžiame, o jeigu girdžiame, tai visai nepildome.

Nėr ką kalbėti apie ypatų padarytas klaidas, bet kad ir Pild. Komitetas su Veikiančiuoju komitetu daug didesnes klaidas daro, tai jau neatleistina. «Kovos» N49 V. K.—tas išsišoko iš rybų, išduodamas savo referendum, suspenduoti net 7 ištikimiausius sąjungai narius, už prigulėjimą prie Atlas Trading Association korporacijos. Beabejonės ne per vieno drg. nugarą perėjo šiurpuliai, išgirdus tokį negeistiną apsiereiškimą. Pagal mano nuomonę prigulėjimas drg. prie Atlas Trading Ass'n korporacijos, tas neturėtų būti taip baisus ir blėdingu dėl Sąjungos, kaip kad V. K. pripažino. Jei kartą valdžia inkorporavo ir leido susitverti korporacijai, tai reiškia, jog ji yra įstatymiškai užtvirtinta, tačiau valdžia ir kontroliuoja, taigi nereikėtų klausti, kas atsako už \$15,000,000.

Nors aš priguliu prie tos korporacijos, kadangi aktyviškai ne esu dalyvavęs, neužtikrinu jos naudingumo. Anot J. B. S. žodžių, kad V. K. neliktų nesuprantančiu kas socialistui nedaleistina, turiu būti suspenduotu.

Jeigu mes taip veiksime, tai neilgai trukus sąjungą iškrikdysime; negana to, kad draugai patįs išstoja iš L. S. Sąjungos, nenorėdami klausytis sarkatizmo,—jaigu neliausime ignoravę vieni kitus, tai vargiai sulauksime geresnę ateitį.

Draugai kur mūsų protas? Kur mūsų artimo meilė ir kurgi mūsų centro viršūninkai? Jau beveik metai kaip eina rinkimai, o dar ir šiandien neturime ir negalime išsirinkti dėl įvairių kliučių, katros vis gimsta dėl mūsų nesusipratimo ir engimosi.

J. D. Tammis.

Pranešimas.

Atskaita į šiuos «K.» numerius netilps todėl, kad vienas S. T. K. K. narys, pagal V. K. tarimą jaučias esąs suspenduotu, o ant-ram visai nesilaikant—vienas narys neatsako. Todėl pranešu, jog atskaita tuomet tilps, kuomet bus toj vietoj išrikti kiti T. K. K. nariai.

Tas viskas bus atliekama taip, kaip greit galima.

S. T. Kont. Kom. narys *J. Juodžiukynas.*

Revolucijos yra istoriškų nuotikių lokomotyvais — *K. Marx.*

Atviras Laiškas.

J. Stasiulevičius. Jūsų straipsnio priešais «melagystės» J. B. Smelstoriaus ir Valadkos ir svarbiausia priešais Atlas Trading Ass'n iš priežasties, kad jau «Kovos» redaktoriui ir manažeriui minėtoji bendrija grumoja areštą, motyvuojant, kad sąjungos organas skelbia boikotą tai kompanijai—talpinti organan negaliu. Gruodžio 14d. nuo redaktoriaus pareikalauta išaiškinimo dalyko ir tik išaiškinus jam, jog tai yra gryna agitacija tulų narių prieš nepakenčiamą redaktorių, sulaukė norinčius uždėti areštą ant sąjungos spauštuvės. Dėlei to organe nieko skelbt neleisiu, kol gulės ant manęs atsakomybės pareigos. Paliusuokite mane ir skelbkite.

Jei P. K. prasižengė prieš sąjungą «sulaužydamas» V. K. nutarimą, paliekant «neištikimas visuomenei ypatas centre», kaip J. B. Smelstoriaus ir J. P. Valadka ir tuomi padarė Azevų kabinetą,—tai kodėl J. Stasiulevičius turėdamas dokumentus, kad J. B. S. ir kiti yra Azevais nepasirūpino prašalinti juos seniai, nes J. B. S. seniai reikalavo, idant V. K. nusamdytų redaktorių, nes šis Azevu likti nenori. Tačiau laukta ir vilkinta ikitol, kol prasidėjo rinkimai ir apskelbta prašalinimą, rinkimams besibaigiant, kad suardyti antrus rinkimus.

Drauge Stasiulevičiaus! Jeigu yra pas tamistą bent krislelis doros ir teisingystės pajautimo, kaip galėjo ateiti tamistai į galvą įtarti J. B. Smelstorių «neistikimu visuomenei» (žinoma nepasakiai kokiai visuomenei)—ir kaltinti P. Komitetą, kad palikdamas tą «neistikimą sąjungos centre»—padaro «Sąjungą Azevų kabinetu»? Sakyk dėl meilės teisybės, iš kur ta mintis tamistai atėjo į galvą? Jei tiktai dėlto, kad paniekinti niekuo tamistai nenusikaltusias ypatas—ar delko kito, tai galėjai kuo kitu aprabstyti, bet tik ne Azevų vardais, nes skaudina, labai skaudina tokios nežmoušiskiausios apšmeižos tuos, kurie niekuo neužsipelnę panašių vardų.

Jeigu gi tas daroma tik iš užvidėjimo «Kovos» redaktoriui, kaip sakai «šiltos vietelės»—tai tą vietelę su mielu noru tamistai atleidžiu, nes ji ištikrųjų perkaršta.

Špokas kletkoj trumpai regi.

«Kovos» N50 tilpo straipsnis, kuriame Špokas išbara P. Komitetą už tai, kad tas nedavė įgaliojimo Krumui (Varkalai) apvaži nėt kuopas su prakalbomis. P. K. nedavė įgaliojimo Krumui buk dėlto, kad jis (Krumas) laike rinkimo LSS viršūninkų galis varyt negeistiną agitaciją. Špokas, apgailėstaudamas Krumo «didviriškumą ir ambicijos» įžeidimą per P. Komitetą, sako, kad komitetas niekaip negal darodyt, būk Krumas norėjęs varyt «negeistiną agitaciją», aplankydamas kuopas. Aš, žinodamas Krumą su jo didvyriškumu iš mažų dienų, turiu pasakyt, kad P. K. turėjo racijonališką tiesą tatai padaryt. Kuomet So. Bostone atsibuvo V LSS susivažiavimas, kuriame Krumas pirmą kartą dalyvavo, kaipo delegatas, tai jo «garsaus» pasielgimo atbalsiai da ir dabar skrajoja ore. Sis sugrižęs į Chicago perstatinėjo vietinėms kuopoms V susivažiavimą baisia kramola, kur, girdi, buvė keliolikos rušių (frakcijų) žmonės. Jis siuntinėjo laiškus, kad ant jo, kaipo kovotojo, ima viršų kokie—tai frakcjonalistai». Tokiu būdu susivažiavimą pavertė nekurių lengvatikių akįse, iš rimto svarstymo darbinikiškų reikalų, į purviną šmeklą peštynių—apatijos. Apart to pribėgdamas prie delegatų, šmeižė sau nepatinkamas ypatas, ir panorėjęs vienam draugui, A. Sideravičiai, darodyt jo melagystę, jis atėmė jam balsą ir paskyrė debatus, nuo kurių pats šalinosi. Iš to visko matyt, kad Krumas susivažiavime šoko čigoniską «tancių ir rožančių». Susivažiavime dalyvavo ir P. K.—nariai, tai matė visą jo pasielgimą. Už tai P. K.—tas ir turėjo tiesą neduot jam įgaliojimo, o dabar jeigu jis (Krumas) savo rėžtu važinėja po kuopas tai «kaip pasiklos, taip ir išsimiegos».

J. Špoko priliginimas Krumo prie senovės Brunų ir Garibaldių reiškia pažeminimą jų vardų: jeigu jie būtų buvę panašūs Krumui,

tai būtų už vieną inkvizicijos g ne tik savo idėjos, bet užstatę:

Progresyviškų žmonių tarj mai. Vienas koks sebras išrele ga, o kiti tam ir tiki. Kada n stovilų žmonių ir priešime p

Šiaip ar taip: kas tiesa plunksna netiesą braižioja, lių Jei Krumas netur etikos evillizuotas stovi žemiau tams viešai pakeltam klausimui p nė vienas doras žmogus, nenor damas dalyko, bet duos išeit

NE FELJETONAS.

KĄ TU

Besikaitydamas laikra tartum viskas tik maišosi šio įvairiausius straipsnius, be mažiausio atsilsio.

Taigi ir aš, kaipo na savo suomonės. Kolei nematai nieko. Bet tik tysi, kad keičiasi kiekvier

Taip ir su mūsų sąju ga, taisosi ir vėl serga. kokio kito pono pasida rodos spaviednės reikėjo pabunda kokis da smark gydo, t. y. išgelbsti nuo kia dievaitė, rodo kiek

kiekvienam brolišką ra vieną prie karštos krut tai motinai, katra kiekvi atsirauda burelis gudrag ką Millerando, rodydam ga, štai tavo išgelbėto; eik, kur tave vesim, tad

Ir taip garsiai ri kunas sąjungos. Nusig mi tiem ponam gudrag Smelstorių, A. Stanelį kompaniją, da spenduo ko, ant galo visus, ka daugiau už ką balsuoti viešpataus «sociališkas

KL

Meldžiu atitaisyti k nant LSS VII rajono dėl norinčių gauti plie J. Alencko, kuris gavo rų susideda iš F. Živat

tai būtų už vieną inkvizicijos gražų rožančiaus karoliuką išsižadėję ne tik savo idėjos, bet užstatę suvo gentis.

Progresyviškų žmonių tarpe netur būt vietos stoviliškai reklamai. Vienas koks sebras išrekliauoja per laikraščius savo draugą, o kiti tam ir tiki. Kada mes nužengsim nuo idėjos garbinimo stovilų žmonių ir priešime prie lygiai visiems sveriančio siekinio?

Šiaip ar taip: kas tiesa—ne melas. Jei aut Krumo mano plunksna netiesą braižioja, tai aš pats stoisiu ant tiesos svarstyklių. Jei Krumas netur etikos, kaipo paprastas žmogus, tai kaipo civiliznotas stovi žemiau tamsuolio. Šį siraipsnį rašau dėlto, kad viešai pakeltam klausimui priduoť teisingą varšą ir mislinu, kad nē vienas doras žmogus, nenorēs nukreipti į neteisingą pusę nežinodamas dalyko, bet duos išeit aikštēn.

Karaliukas.

NE FELJETONAS.

KĄ TURIME VEIKTI?

Beskaitydamas laikraščias patyriau ką tokio neparasto, tartum viskas tik maišosi, krinta, musų raštininkai tik ir rašo įvairiausius straipsnius, o mūsų komitetai, rodos tik ir dirba be mažiausio atsilsio.

Taigi ir aš, kaipo narys sąjungos, neiškenčiu, neišreiškes savo suomonēs. Kolei žmogus nieko neprotauji, tartum ir nematai nieko. Bet tik tēmyk į kokį ten daiktą, tai pamatysi, kad keičiasi kiekviena diena.

Taip ir su musų sąjunga, (jei ne komitetais) tik štai serga, taisosi ir vėl serga. Štai, ar tai per p. sekretoriaus, ar kokio kito pono pasidarbavimą, jau taip buvo apsirgus, tik rodos spaviednēs reikėjo, ir jau «amžiną atsilsį»... Bet štai pabunda kokis da smarcknis komitetas, ir tarsi gydytojas, išgydo, t. y. išgelbsti nuo mirties. Ir vėl ta sąjunga, tarsi kokia dievaitė, rodo kiekvienam savo malonų veidą, daduoda kiekvienam brolišką ranką ir tartum motina, spaudžia kiekvieną prie karštos krutinės. Bet ar ilgai gyventi, tarp mūsų tai motinai, katra kiekvieną lygiai myli? Kur tau... Štai atsirasanda burelis gudragalvių, su kiltais jausmais, ištiesia ranką Millerando, rodydami radikališką širdį ir šaukia: «Sąjunga, štai tavo išgelbėtojai, mūsų klausyk ką liepsime mylėti, eik, kur tave vesim, tada nesirgisi ir busi laiminga!»...

Ir taip garsiai riktelių mūsų radikalai, kad net sujudo kunas sąjungos. Nusigando net komitetai ir tartum pritardami tiem ponam gudragalviams, sušunka: Suspenduojam J.B.-Smelstorių, A. Stanelį ir kitus, už įdėjimą pinigų į kokią ten kompaniją, da spenduosime visus, katrie bankose pinigus laiko, ant galo visus, kas tik ne radikalas. O kaip neturėsite daugiau už ką balsuoti, kaip už radikalus, tada jau išteisų už viešpataus «socijališkas millarandizmas».

J. V. Stalioraitis.

KLAIŲ ATITAIŠYMAS.

Meldžiu atitaisyti klaidą, kuri išiskverbė «Kovos» N49 garsiniant LSS VII rajono viršininų rinkimo pasekmes. Į komisiją dėl norinčių gauti pilietiškas popieras liko nepažymėtas vardas drg. J. Alencko, kuris gavo 14 balsų. Taigi komisija pilietišku popieru susideda iš F. Živatkausko, J. Alencko ir J. P. Cepulio.

Susineš. rašt. P. Štekaitis.

Linkui L.S.D.P. laikraščio leidimo.

Perskaitęs «Kovoj žinią apie L.S.D.P. rengimąsi leisti laikraštį, noriu išreikšti nuomonę link to dalyko.

Sustojus «Žarijai» Lietuvos darbininkai pasiliko be vadų, kuris rodytų kelią, link kur reikia eiti ir ką veikti. Reakcija maskoliško caro prispaudė visa savo žveriška pajiega, ir L.S.D.P. spėkos pakriko. Ypač kalbu apie Suvalkų rėdybą, kur reakcijos dėlei agitacija turėjo apstototi. Kiti nieks neliko, kaip tik imtis už lavinimosi ir prisirengimo prie kovos, kaip tik lavinimas likusių da organizacijoje draugų, kad reakcijai puolus, galima būtų pradėti pasekmingiau darbas tarpe darbininkų. Be laikraščio ir to negalima atlikti. Visus apėmė apatija ir nusiminimas, nes nebuvo žinoma ko griebtis, kad nepaskęsti ir nežuti reakcijos bangose. Lavinimasis be literatūros, kuri suprantama neleidžiama skaityti, juk ir gi nėra galimu.

Mano nuomone—laikraščio leidimas dabartiniu laiku būtų vienatiniu išsigelbėjimo būdu. Reikalingumas jo taip didelis, kad kiekvienas, kuris trokšta gelbėti idėją, privalome stengtis paremti sumanymą ir pagelbėti jį įvykdyti. Ypač mes gyvenanti užsieniuose negalėdami kitokiu būdu prisidėti prie bendro L.S.D.P. darbo Lietuvoje turėtume materijališkai šį dalyką paremti. Be laikraščio Lietuvos socijal-denokratija liko, tarsi, be rankų ir be akių.

Mēs gyvenanti Vokietijoje keli draugai man rodosi sugebsime kas mėnuo sudėti po keturias markes. Tą padaryti galėtų ir kitur užsieniuose gyvenanti proletarai, trokštanti išsiluosavimo žmonijai ir trokštanti pagelbėti savo broliams ir viengėnčiams Lietuvoj.

P. Proletaras.

AUKAUJAME VĖŠPATIMS ANGLIU KASIKLŲ.

- I Sušaukiau visus velnius ir jas
- II Peklai tarnaujančias man piktas dvasias
- III Ant kongreso extra jiems nesuprasto
- IV Užklausiu viriausio žinovo ir
- V Moksle astranomą didžiausį kas atsitiko
- VI Visas pragaras dreba ir dumai
- VII Išrodo daug tamsesni už peklos
- VIII Smarvę kartybę baisesnēs
- IX Nugi kastynėse Illinois rojaus aniuolai
- X Vergų baltųjų kūnais anglis skaldo
- XI Taigi iš didžiausios baimės pragaras dreba
- XII Greit raštininką gabiausį paragyti
- XIII Rezoliuciją kuosragiausia pasišūsti
- XIV Karaliui dangaus, aukščiausį užklausta
- XV Ar nuodemė puikybės sunkesnē už žmogžudystę
- XVI Visoj pasaulėj plačiausia kodėl mus
- XVII Už reikalavimą sventos teisybės arkaniolas Mikė II
- XVIII Išblaškė ju įjėsmu galybės iš Rojaus
- XIX Į kraštus tolimiausius versmių plačiausius
- XX Nubausti nukoroti viešpačius į šmotus
- XXI Sukapoti už jų nedorybes ir žmogžudybes
- XXII Po rezoliliucija pasirašo tik du Lucifer Purin

Rudoviz Šurin

Valparaiso Poetų kuopa

Už pirms. V. A. Pius.

Pranešimas.

«Žarijos» dar yra keli kompletai, apart tų numerių, kurie tapo konfiskuoti maskolių valdžios. Pavienius atskirus numerius galite gaut už nupigintą kainą.

«Kovos» Administracija.

Emil Haecker.

Zmonių Karas.

Vaizdėlis iš XIII ir XIV metš. Socializmo Istorijos
Sulietuvino J. B. S.

(TASA).

—Bet iki nekurio laiko turite viską palaikyti slapybėje.

—Mokėsime laikyti lieziuvį už dantų — mokėsime — sušuko sujudę žmonės ir pradėjo slinktis kiekvienas arčiau prie atsisėdusio gale stalo vienuolio. — Tarpe mūsų nerasi judošiaus, nė pranešiko. Drąsiai gali mums užsitikėti.

Vienuolis atsikosėjęs, da kartą pervedė akimis per visus nulinkusius ant stalo linkui jo veidus ir, matydamas visų akijse didelį žingeidumą, pradėjo rimtai:

—Pasakėte apie «jubilių». Niekados da nuo Kristaus užgimimo, nors jau baigiasi 1300 metų bažnyčia nedarisi «jubilių metų», tik dabar popiežius sumanė tokių metų darymą. Ir kokiam gi reikalui tas daroma? Tas tiesa, kad popiežiškas izdas išsitusino, nes pirma buvusieji popiežiai nemažai pinigų paleido puotoms ir paleistuvėms, gyvendami pertekliuose ir paleistuvystėse dėl papiktinimo dorų žmonių. Dabar reikia plėsti iš krikščioniškų tautų mokesčius ir dešimtines. Tas galų gale įknyrėjo krikščioniškoms tautoms ir pasakė: gana to mokėjimo, neleisime nuplėšti nuo sprando paskutinių marškinių, kad palaikyti Sodomą ir Gomorą Romoje, toj naujoj Babilonijoje. Taip pasakė Sycilija ir Francuzija. Popiežiai pradėjo su tais kraštais karą, idant priversti tautas mokėti donę. Ir štai vėl reikalingi pinigai. Taigi šventas tėvas Bonifacijus VIII, kuris šiandien viešpotauja, sumamė «jubilių metus». Reiškia, kad paskutinieji kiekvieno met šimčio metai, turi būti metais visuotino atlaido visoms ištikioms avelėms, kurios už tą atlaidą popiežiui turi užmokėti pinigais ir dešimtinėm savo turto ar uždarbio. Taigi ir pernai buvo pirmi «jubilių metai». Buvau aš tuomet Romoj ir savo akimis mačiau, kas ten veikėsi Boalio sode. Nesuskaitytos žmonių minios susirinko ir bėrė pinigais, kad daugybė kunigų prie švento Petro altoriaus dieną ir naktį nieko daugiau neveikė, kaip tik mediniais grėblukais žėrė pinigus į maišus. Susigrudimas buvo neišpasakytas, kad daugelį žmonių užspausta iki smert. Ar žinote kiek tais metais pinigų gavo popiežius? Penkiolika milijonų! Tokias milžiniškas sumas popiežius ištraukė iš žmonių kišenių tik vienais metais. Bet artinasi diena baisiojo sodo.

Klausančiųjų veidai išreiškinėjo nuostabą, pasipiktinimą ir baimę, o vienuolis savo pasaką tęsė toliaus:

—Ar girdėjote apie brolių Dolcino?

—Girdėjome, girdėjome—patvirtino keli balsai.

—Štai tajį brolių Dolcino išrinko viešpats įrankiu savo. Dabar jis yra da toli iš čionai ištremtas, nes štai turiu nuo jo laiška, rešytą Piemonto ir Lombardijos žmonėms.

Ir iš užančiaus išsitraukė didoką pergaminą volelį.

—Laiškas nuo Dolcino, laiškas, laiškai! — šaukė tylomis žmonės, ištiesdami rankas, tarsi norėdami atimti nuo vienuo-

lio, bet šis nepadavė nė vienam, tik nuraminęs rankos pakėlimu, kalbėjo:

—Kas yra tas Dolcino, tuojau jums paaiškysiu ir perskaitysiu, tik bukite kantrūs ir ramiai klausykite. Štai prieš šimtą metų Fiore apylinkėje gyveno Opatas Joakimas, apie kurio pranašavimus gal esate girdėję. Jis perspėjo puolimą romiškos Sodomos ir žmonių sukilimą prieš antikristą, turėdamas viltį cėsoriuje Friderike II, kuris su popiežija kariavo.

Bet tas pranašavimas neišsipildė, nes cėsorius Friderikas II pasimirė 1250 metais neatsiekęs savo siekio. Nemanyskite, vienok, kad tas pranašavimas yra melagingas. Išsipildys jis. Nes štai pasikelė naujas Friderikas II—rasis, kuris atsieks arba išpildys tą, ką opatas Joakimas pranašavo.

Ką? Koksi Friderikas II—rasis?

—Friderikas II—rasis Aragonijos, ne Vokietijos cėsorius, bet Sycilijos karalius. Klausykite gi dabar: Gal žinote taip gi ką—nors apie partiją brolių skelbėjų?

—Girdėjome. Tai audėjų susivienijimas.

—Daugiausiai jame audėjų, bet tarpe jų yra ir kitų amatų darbininkai. Jų vadovu yra brolis Dolcinas. Jis trokšta išgelbėti dirbančiuosius žmones iš vergijos, pažeminimo ir išnaudojimo, apveikiant popiežiaus ir vyskupų galybę ir suvalę ir įsteigti tikrai krikščionišką bažnyčią, kuri sulygys visas žmonių luomas ir padarys visus laisvais ir laimingais, per padarymą visų turtų visų bendra nuosavybe.

—O, tas nėra galimu daiktu. Visados buvo ir bus turtingieji ir beturčiai...

—Nepliauš, yra galimu. Bet Dolcinas žinojo, kad spēkos vienu brolių skelbėjų yra da permenkos. Teisingai, kad menkas burelis negali stoti priešais galybę romiško antikristo.

—Taigi, kodėl Dolcinas nesikreipė prie mūsų? Juk tiek daug žmonių—ukininkų, tik vadui atsiradus, tuojau kaip bėmatai stotų į karą.

—Taip, bet ar jūs norėjote jo klausyti? Ar valkčionjė vergai nebuvo nuolankiausiai savo valdonams padonais? Ar nėjote baudžiamos ir nekrovėte savo darbo vaisių dešimtos dalies popiežiui, kad gauti atlaidus? Ar norėjote klausyti apie bendrą nuosavybę ir ginkluotą sukilimą prieš ponus ir vyskopus? Net dabar, kada jau neišturite priespaudos, kad jau ne panešate vargų ir skurdo našių, pasakojate, kad kiekvienas iš jūsų stotumėt šale vado Dolcino, kad eiti į karą su prispau dėjais ir vergintojais. Bet pirma vien rankpelniai žmonės jo balso klausė ir prie jo spietėsi.

—Juk tas teisybė, teisybė, kaip dievų myliu teisybė—atsakė senas Lorenzo.—Buvome paiki, kaip paprasti burai, kurie daugiau nežinojome, kaip kelt, eit į darbą, vargt, prakaituot, eit pasilsin, kelt ir vėl dirbt ponų naudai; toliaus nematėme svieto, kaip tik savo Sezijos klonius.

—Bet dabar jau suprantame ir visi prie Dolcino prisidėsimė—pridurė Giuseppe.

—Tada bus tikrai didesnė spēka—tarė vienuolis,—bet kasžin ir su ta spēka laimetume ką, nes romiškas liucipierius galingas. Vienok turime vilti, kad mums suteiks pagelbą

Sycilijos karalius Friderikas raija. Jis duos mums pa pavergtuosius žmones, kad galėtų išlaimėti karą.

—Varnas, varnui akies

—Taip nekalbėk, ne kad Francuzijoje atsirado partija, vadinama ten Vald Albigensius valdžia išsiuntė šiandieninio Frideriko II—jos Petras II—rasis stojo A' jo į karą su kryživeis ir lauko 1213 metais. Jo su sus rėmė. Taigi ir Friderikas popiežius nenori pripe

Ką Rašo I

«Lietuvos» N49 Tėvynės skundžia ant tos draugijos v sako:

«Gyvendami 20 metų pats save; suprantame laisv

«Kadangi T. M. D. yra dantių savo narius ir apšvie rime pritaikyti jos mierius nariai spręstų visus draugi m u.

«Męs seniai jau reikia buvo pakėlus šį klausimą lis kuopų savo reikalavim šiavimas neatkreipė į juos škalno, kad ateityj irgi la «Todėl T. M. D. 3 k vienus narius, kad jos ir mo, priimdami ar atmesd

«Katalikas» No. 50 r mo klausime nurodo, k

daro visai ką kitą. Tarj

«Štai čia dar tarp la

link suvažiavimo, o niek kiliausias ideas. Štai i

laikraštinių kuopų suvažiav

jungiai mezgia kuopas, i

organo pakraipą. Ir sta

tininkų suvažiavimo kla

Ir beabejo karštagal

patamo iš geriausių sum

užmačius dievai žino k

paleka pasenusiais sum

«Lietuvos Ukinink

Lietuvoj jau beveik i

Skaitytajai aimanuoja i

met reikės iš užrubežės

tis, kaip anais metais p

ininkų Balsas ir kt. I

Sycilijos karalius Friderikas, kuris ir dabar su popiežium karauja. Jis duos mums pagelbą ne dėlto, kad jis užstotų už pavergtuosius žmones, kad gintų teisybę, bet dėlto, kad pats galėtų išlaimėti karą.

--Varnas, varnui akies neišles.

--Taip nekalbėk, nes nepažįsti svieto surėdymo. Juk kad Francuzijoje atsirado tokia kaip pas mus darbininkų partija, vadinama ten Valdensų arba Albigenų ir kada prieš Albigenus valdžia išsiuntė kryžievių kariumenę, tai pratėvis šiandiedninio Frideriko II-ro Aragonskio, karalius Aragoni jos Petras II-rasis stoji Albigenų pusėje ir sykiu su jais išėjo į karą su kryžievais ir prie Mureto pats krito ant kovos lauko 1213 metais. Jo sunus Jokubas I-mas taipgi Albigenus rėmė. Taigi ir Friderikas gali mus paremti tuo labiau, kad popiežius nenori pripažinti jį karalium.

(T. B.)

Ką Rašo Lietuvių Laikraščiai.

„Lietuvos“ N49 Tėvynės Mylėtojų Draugystės tuli nariai nusiskundžia ant tos draugijos valdybos saivališkumo. Tarp ko kito sako:

„Gyvendami 20 metų suprantame žodžio prasmę: pažinti pats save; suprantame laisvę, lygįbę ir brolybę.

„Kadangi T. M. D. yra viena iš pirmynžengiųjų draugijų, vedančių savo narius į apšvietą, į susipratimą, tai mes jos nariai norime pritaikyti jos mierius prie gyvenimo, norime, idant T. M. D. nariai spręstų visus draugijos klausimus visuotiniu balsavimu.

„Mes seniai jau reikalaujame visuotinio balsavimo; 45 kuopa buvo pakėlus šį klausimą da prieš antrąjį susivažiavimą ir daugelis kuopų savo reikalavimus prisiuntė susivažiavimui, bet susivažiavimas neatkreipė į juos „domo“, ignoravo juos ir dabar matome iškalno, kad ateityj irgi laukia mus apsilvimas.

„Todėl T. M. D. 3 kp. nutarė atsišaukti į visas kuopas ir pavienius narius, kad jos ir jie nubalsuotų sulyg visuotinio balsavimo, priimdami ar atmesdami jį.“

„Katalikas“ No. 50 redaktorių ir laikraštinių susivažiavimo klausime nurodo, kad iš to klausimo tuli „garsūs rašėjai“ jau daro visai ką kitą. Tarp kitko sako:

„Štai čia dar tarp laikraštinių eina ramūs balsavimai kas link suvažiavimo, o niekurie „rašytojai“ ima jau galvoti apie kiltų kilčiausias ideas. Štai pav. p. J. Stasiulevičius per „Tėvynę“ iš to laikraštinių suvažiavimo padaro „Raštinių Sąjungą“, tai „Sąjungai“ meigia kuopas, įkuria „Sąjungai“ organą ir pamatuoja net organo pakraipą. Ir stebėtina, kaip tie mūsų „rašytojai“ laikraštinių suvažiavimo klausimą tuojau pasuka į savas vėžes!“

Ir beabejo karštagalviai, niekam neleidžiami padėti tvirtesnio pamato iš geriausių sumanymų, kaldami pagal savo nesubrendusias užmačias dievai žino ką, suardo pradėtus darbus ir sumanymus palieka pasenusiais sumanymais.

„Lietuvos Ukininkas“ N46 rašo: „Kova“, Amerikos laikraštis, Lietuvoj jau beveik nebegaunamas, turbūt cenzuroj užkliuva. Skaitytojai aimanuoja ir kalba, kad turbūt vėl grįžta laikai, kuomet reikės iš užrubežės lietuvių laikraščiai senovės keliais gabentis, kaip anais metais gabendavos „Varpas“, „Ukininkas“ „Darbininkų Balsas“ ir kt. Kiti jau žadą tuojau senų kelių jieškotis.

Lr.

MUSU KALENDORIUS.

(Pirmoji skaitlinė yra senojo skaitčiaus, antroji — naujojo.)

Gruodis Mėnuo.

24-6-1902m. Mirė bankierius M. Bloch, priešininkas karių.

25-7-1887m. Smolenske (Maskolijoj) buvo sukilę muzikai.

26-8-1642m. Mirė astronomas Galilei, po ilgo kunigų persekiojimo apakusis.

27-8-1787m. Dombrovskis tveria legijonus Italijoj prieš Maskoliją.

DARBININKO KRONIKA.

Ludlow, Massachusetts, sustreikavusieji audėjai po sunkaus streiko nutarė sugrįžti prie darbo. Savo reikalavimus pavedė arbitracijos (trečiųjų) teismui. Tą žinią paduoda kapitališki laikraščiai, todėl abejotina apie jos tikrumą.

Japonijos kapitalistai niekuo nesiskiria nuo amerikoniškų kapitalistų ir taip pat dėl išspaudimo iš darbininkų kuodaugliausiai pelno, nepaiso ant jų sveikatos ir gyvasties. Štai pranešama, kad Japonijoje lapkričio 24 d. anglies kasyklėse Onoura žuvo 762 darbininkai.

Iš visų buvusių kasyklėse darbininkų išsigelbėjo tik 43.

Kasyklės yra didžiausios pietinėj Japonijoje ir dirba jose 4,7-75 darbininkų. Metinė anglies produkcija apskaitoma ant 44 tūkstančių tonų.

Vienas iš Švedijos laikraščių praneša, kad Suomijos gubernatorium caras paskyrė Zainą, kuris žada su pagelba represijos ir reakcijos, išnaikinti savivaldą ir laisvę Suomijoje, kur nuo laiku žuvimo gubernatorium Bobrikovo geležinė carato letena kasyklė labiau spaudžia žmones ir naikina jų laisvę. Zeinas dalyvavęs konferencijoje atliktoje Petrapilėje Suomijos klausime, ir nutarė „prievara ir spėka priversti susibuntavusį kraštą nuraminti“. Zeino pribavimas į Suomiją pranašauja diktatūros apskelbimą Suomijoje ir kruvinus susirėmimus.

Brukselės valdonas karalius Leopoldas pasimirė gruodžio 17d. 2:47 val. po pusianakčiui.

Privatiškas gyvenimas vėlionio suterštas biurių skandalų eilėmis, o politiška jo akcija Kongo krašte užrašyta krauju žmonių, besiginančių nuo kapitalistiškos globos.

Vokietijoj susiorganizavo nauja partija, susidedanti iš visų liberališkų grupų, taipgi žada susitarti su tautininkais-liberalais, turinčiais taipgi didelę spėką parlamente. Liberalai apart tautininkų turi parlamente 50 atstovų. Rodosi, ta partija organizuojasi, kad atsispirti social-demokratų partijai. Apskelbė savo programą, kame žadanti parlamente reikalauti daugelio reformų, ypač muitinių, darbininkų algos, rinkimų sutvarkime ir principijinių reformų konstitucijoje. Tais žodėjimais, rodosi, bandoma pritraukti daugiau šalininkų ir apsilpninti socialistų partiją parlamente.

Krasos Dėžutė.

Bernelis. Kadangi korespondencija jau yra „Kovoj“ tilpus, jūsų rašinėlio sunaudoti negalime.

B. Miliauskas. Kalbėtojas gali pribūti pas jus, tik turite sau

pasiskirti. Pavyzdžiui: Brooklyne Šukys, A. Baranauskas ir kiti gali būti atsakančiais. Rašykite Sąjungos centro sekretoriui: Aug. Purvis, 218 West 124th St., New York. N. Y. Jis pasirūpins jums kalbėtoją, kuris nuvažiuos sutvers kuopą.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieriaus, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpinamos.

Boston, Mass. Darbininkai praleidę sunkų krizio laiką, pradeda atbusti, pradeda lavintis ir protauti, nors anaipatol taip daro nevisi prispausti kapitalistiško jungo; tačiau vis matosi didesnis bruzdėjimas tarpe darbininkų, ypač lietuvių, kurie rengia prakalbas, lekcijas arba paskaitas ir stengiasi šiek-tiek pakelti savo susipratimą.

Spalio 28 dieną North American Civic League draugija surengė svetimtaučiams paskaitą Bigelow mokyklos svetainėje. Prelegentu lietuviškoj kalboj buvo Dr. F. Matulaitis.

Tema paskaitos buvo amerikų kova už laisvę priešais Anglijos despotizmą, kaip branginta seniau Amerikoje krauju nupirkta laisvę ir kaip galima toliaus konstituciją palaikyti.

Amerikonai dabar mat kviečią svetimtaučius prie mokslo ir skatina likti Amerikos piliečiais, nes kapitalizmas naikina iškovotą laisvę, kurią galima ginti tik esant šios šalies piliečiais.

Čia kalbama apie lietuvių rengimąsi suorganizuoti bendrąją leidimui laikraščio «Pipiras». Kas bus leidėju ir dėl ko jis bus leidžiamas—nežinia. Vieni mena, kad tai busiąs karžygis, kuris iššaukiąs į dvikovę Chicagos «Dagį», kiti sako, kad užsiims revoliucionizavimu lietuvių, treči, kad civilizuos Afrikos ir Australijos gimines. Bet greičiausiai bus leidžiamas dėl biznio.

M. St-nas.

So Boston, Mass. Gruodžio 12 d. š. m. vietinė LSS kuopa laikė diskusijinį susirinkimą. Drg. A. Žymantas skaitė referatą «social-demokratija». Daugeliui patiko. Po referato buvo debatai arba diskusijos. Bedebatuojant karštieji įsikaisčiavo, ir pradėjo debatus visai nubėgę nuo temos, nes pradėjo gvildinti ir aiškinti katras iš diskusantų yra «durnius». Galų gale Grikštas, negalėdamas perginčyti savo oponentų, pradėjo rodyti visiems ilganosį. Tokia diskusija susirinkusiems pasiklausyti, rodosi, nepatiko.

A. P.

Cherry, Ill. Jau 4 savaitės nuo baisios nelaimės, atsitikusios čionai kasyklėse, bet iš kasykilių išimta vos trečia dalis žuvusiųjų darbininkų. Da šimtai žuvusiųjų kunų teberandasi kasyklėse.

Lapkričio 28 d. gaisras kasyklėse prasidėjo iš naujo. Ir

vėl kasyklių liukai uždaryti 3 pedų storio cementiniu muru. Kada išims kapitalizmo aukų kunus—da nežinoma. Mat tas kapitalistams visai nerupi, vien rupi jiems panešti nuostoliai. Nors raudos ir verksmai likusių našlių ir našlaičių vis tebesklysta po miestelį, nors kasdien matoma gulinčias apalpusias moteris ant užmurinto šafto ir ir verkiančius prie apalpusio motinos kudikius, bet tas darbininko kraujo gėrikams nė kiek nesuminkština šaltos širdies.

Likusiom našlaičiais šeimynoms duodama pašelpa, bet nevisiems; svetimžemiai apleisti ir skriaudžiami. Negut tik tiems pagelbsti, kurie laiko kapitalistiško surėdymo pusę.

Lietuvių žuvusių kunai da randasi kasyklėse šie: Domininkas Klikunas, Juozas Rimkus, Franas Lideka, Juozas Lideka, Povilas Atkočiūnas, Juozas Šireika, Petras Januška, Juozas Tamašaukas, Petras Bridinckas, Mateušas Lunas, Adolfas Adomavičia ir kiti, kurių vardai nežinomi, arba žuvinimas da nežinomas. Suprantama, kad nė vienas iš esančių kasyklėje negali būti gyvas. Visi seniai pražuvę.

Baltrus Žolinas.

Iš Pottsvilės kalėjimo. Iš priežasties savo tamsumo ir nesusipratimo ir čia lietuviai skursta ir mėta voja už savo sidėjimus, prie kurių pastumėjo juos nelemtas draugijos surėdymas ir supuvusio svieto auklėjimas. Gyvenimas kalėjime, suprantama, kad tai gyvenimas išmestų iš žmonių draugijos žmonių. Nieks jame įdomaus, nieko smagaus nerasi. Liudnas, sunkus ir nuobodus gyvenimas. Niekam jo pageidauti negalima. Tik nežinia kodėl «Žvaigždė» N.45 lyg kad užvydi to, kad «kalėjimas, lyg Europos karaliaus rumai». Ar tai būtų «Žvaigždės» paskatinimas lietuvių, kad to kalėjimo nesibaimintų ir nesibiaurėtų juo? Suprantama, kad kunigijos ir kapitalistų mokslas auklėja žmonėse tą dvasią, idant būtų kas kalėjimuose laikyti. Bet kamgi «Žvaigždei» reikalingas besigėrėjimas kalėjimo murais? Ar siulo tuos sušvinkusius, be tyro oro ir pilnus žmogiškos dvasios kančios palocius savo broliams? Katalikiškoji «Žvaigždė» aprašydama puikumą kalėjimo, nė pagal katalikišką papratimą nepasakė: «tegl die vas apsaugoja kiekvieną nuo tų rumų», tik gėrasi jų puikumu. Rods, gal ir «Žvaigždė» supranta, kad kalėjimas ne vie nam kunigjos mokiniams yra reikalingas, nes atidaro akis ir priverčia susiprasti. Pamato gyvenimo gerą ir blogą pusę, išsvysta teisybę. Taigi temdinamus ir apkvailintuosius žmones kalėjimas tankiai pastato ant tikro kelio, kuris vienok visai skirtingas nuo to, kokį rodo «Žvaigždės» ir tiems panašūs temdytojai ir ir stumėjai žmonių į nelaimes.

Susiprantanti lietuviai užsiima dėl nuobodumo nuvarymo skaitymu naudingų knygelių, kurių čia turime, ačiu rūpestiui gerų žmonių, apie 503. Abiškai imant lietuviui čia gana gerai pasielgia, kad prižiūrėtojas kalėjimo tankiai lietuvius nurodo už pavyzdį kitų tautų kaliniams. Mat bėda mus mokiina ir pasako, kas žmogui reikalinga yra, kad nepatekti į tuos baismės namus.

Knyginėlio mylėtojas,—A. D.

Verksmas dėl duonos šiandien sklysta visam pasaulyje.

GERBIAMOJI REDAKCIJA!

Meldžiu man paaiškinti, buti socialistu, kuris sušimesti ant gavės ir palauki

Taip, gali. Jeigu ko išradimū, pavaro nprivalo suprasti, kad vi padaryti savo nuosavybę dirbančiam žmōnijai, l ir pragyvenimo budą iš tē, kad produkcijos ir

I. Ar budamas s
II. Ar budamas
sutaitytos kapitalistų c
III. Ar galima l
li prie socialistų?
Meldžiu «Kovos»

Montreal, Canda
1), Socialistas.
tu kapitalizmo, negal
galėdamas sau rasti
gali but socialistu.

2), Darbinink
tui negalima skaityti
3, Socialistas
defektyvas ar palicij
jai.

Dra

Draugai! Nerus
geismų. Gyvename l
negalime žengt; iki š
pašalinių priemonių,
darbo karštai, tikejai
literatūros bus galimū
truputį atmokēt seni
užbaiga šių senų met
jamą veikalą «Moteri
šių metų bus įvales
dvasios giesmės ir di
dētų veikalų, bus g
ant nelaimės, mano
biznio reikalais, ver
jot apgarsinimų, no
važiavimų nutarimū
nines išlaidas. Te
gvildenimui darbin
literatūros platinimū
išleidimu, darau ta

LAIŠKAI Į REDACIJĄ.

GERBIAMOJI REDAKCIJA!

I

Meldžiu man paaiškinti šį klausimą: Ar išradėjas gali būti socialistu, kuris savo išradimu galėtų daug darbininkų išmesti ant gavės ir palikti be vilties gyvenimo tolesniam laikui?

St. Miliauskas.

Taip, gali. Jeigu kapitalistas, pasinaudodamas darbininko išradimu, pavaro nuo darbo daug darbininkų, pavarytieji privalo suprasti, kad visus išradimus darbininkų klesai privalo padaryti savo nuosavybe. Kiekvienas išradimas yra palaima dirbančiajai žmonijai, bet kad išradimai šiandien atima darbą ir pragyvenimo budą iš darbininkų, tai pačių darbininkų kaltė, kad produkcijos ir įrankių nepadaro savo nuosavybe.

Red.

II

I. Ar budamas socialistu gali būti kareiviu?

II. Ar budamas socialistu gali prigulėti prie orkestros, sutaisytos kapitalistų dėl jų linksminimo?

III. Ar galima būti detektyvu, ar policijantu, jei priguli prie socialistų?

Meldžiu «Kovos» redakcijos paaiškinti šiuos klausimus.

N. M. Masnikas.

Montreal, Canda.

1), Socialistas, žinodamas kad militarizmas yra pamatu kapitalizmo, negali eiti tarnauti į kariumenę iš liuso noro, galėdamas sau rasti kitokį pragyvenimo budą. Bet kareivis gali būti socialistu.

2), Darbininkas viur tarnauja kapitalistui ir socialistui negalima skaityti nuodėmė dirbti ten, kur darbą gauna.

3, Socialistas negali eiti tarnauti iš liuso noro valdžiai, detektyvas ar policijantas yra šiandieninių valdžių palaikytojai.

Red.

Draugų Sąjungiečių Atydai.

Draugai! Nerustaukite, jog negaliu išpildyti jūsų morališkų geismų. Gyvename kapitalistiškojo gadynėj, be pinigų nė žingsnio negalime žengt; iki šiam laikui tikėjau, jog galėsime apsieiti be pašalinių priemonių, tikejau, jog draugai subrus ir griebsis už darbo karštai, tikėjau, jog iš apmokamų skaitytojų už «Kovą» ir literatūros bus galima lengvai apdengti išlaidas ir bent pavalei po truputį atmokėti seniaus padarytas skolas. Maniau, jog būtina su užbaigta šių senų metų galėsiu bent įpusėti spaudinti taip pageidaujama veikalą «Moteris ir Socializmas». Maniau, jog iki pabaigai šių metų bus įvales pinigų ir antram veikalui «Trimitas, Laisvos dvasios giesmės ir dainos». Maniau, jog apart šių jau seniai pradėtų veikalų, bus galima ir daugiau naudingų raštų išleisti. Bet ant nelaimės, mano apsirikimas ir jūsų mažas rūpinimasis sąjungos biznio reikalais, versta priverčia griebtis pašalinių priemonių, žvejoj apgarsinimų, nors ne visai tesioginių, priverčia ignoruoti susivažiavimų nutarimus ir jieskot dolerio, idant apdengt nors kasdienines išlaidas. Todėl nerustaukite, jei «Kovoje» susisauris vieta gvildenimui darbininkų klesos reikalų. Jums mažai rūpinanties literatūros platinimu, «Kovos» skaitytojų dauginimų, naujų raštų išleidimu, darau tą, ką geriausiai galiu.

Administratorius.

Teatras ir Didelis Balius.

L. S. S. III-ias Rajonas parengė puikų vakarą ant 30 d. Gruodžio, 1909 m., svetainėje L. M. D. tės (Soho) 142 Ohio St., Pittsburg, Pa.; Teatrališka Kuopa «Audra» suloš aukščiausiai minėtą dramą «SALIAMONO SAPNAS». Po perstatymui bus šokiai iki anks-tyvam rytui. Pradžiai lygiai 8 tą valandą vakare. Ant užbaigimo senų metų maloniai visus užkvičia ant viršminėto balius atsilankyti.

KOMITETAS.

Pirmos Didžiausios Prkalbos St. Louis. Mo.

Palociuose Public Library Auditorium, 14th St and Cass Ave., St Louis Mo., bus prakalbos, Deklamacijos ir Referatai, 16 Sausio (January), 1910 m., prasidės 7-tą val. vakare. Kalbėtojai yra užkviesti kogeriausi iš kitų miestų. Čia bus išaiškinta blogas padėjimas gyvenimo sanlygų, bei bus šiam viešam susirinkime apkalbėta, kodėl vieni miršta badu, kitus už skelbimą mokslo, laisvės žodžio yra nužudoma? Šiose prakalbose, brangūs Broliai ir Sese-riš jus išgirsite tą, ką dar niekad iki šiol nebuvote girdėję. Prakalbos bus gana yvairaus turinio. Bus aiškinama Tikėjimo Žiedai ir Gamtos Mokslas. Trumpai ir aiškiai bei suprantamai bus išaiškinta, kad kiekvienas galės matyti gyvenimą žmonijos kaip veidrodyj. Tu pamatysi kuomi yra gyvenimas vargšo žmogaus ir kaip jis yra branginamas!

L. S. S. 44 kp. Rengėjų Komitetas.

Eilė Referatų surengta L. S. S. 19-os kuopos.

I. Utarninke, 14 Gruodžio—Tikyba ir Socializmas.

II. Ketverge, 16 Gruodžio—Tautystė ir Socializmas.

III. Panedėlyj, 20 Gruodžio—Istorija Kultūros.

IV. Ketverge, 23 Gruodžio—Istorija Kultūros.

V. Pėtnyčioj, 24 Gruodžio—Istorija Kultūros.

Skaitys Antanas Baranauckas. Pradžiai 8-tą val. vakare. Lietuvių Tautiškam Name, 103 Grand St., Brooklyn, N. Y. Įžanga dykai. Po Kalėdų bus toliau skaitomi referatai A. Baranaucko; apie laiką ir vietą apskelbsim. Komitetas.

Didelis Balius

4-tos kuopos Lietuvių Socialistų Sąjungos Amerikoje, atsibus per Naujus metus, 1 d. sausio (January) 1910 m., Freiheit Turner Hall, 3417-21 So. Halsted St., tarpe 34-tos ir 35-tos gatvių, Chicago, Ill. Prakalbos, dainos ir deklamacijos prasidės punktualiai 4 val. po pietų, o Balius prasidės po prakalbų ir trauksis iki vėlibam laikui Įžanga 25c. ypatai.

Kviečiame garbingą visuomenę atsilankyti konoskaitlingiausiai, nes bus linksmas vakaras. Bus įvairūs programos: kalbės garsūs kalbėtojai ir deklamatoriai, dainuos 81-mos kuopos LSS vyrų choras, Amuro skrajojanti krasa, geri lietuviški muzikantai ir abelnai bus visko, kas tik reikalinga dėl pasistiprinimo. Ne vienas nesigailės praleidęs vakarą ant šito balius.

Su pagarba

Komitetas.

Antrašai Veikiamojo Komiteto.

1- mo Rajono	{	1) J. A. Šnuskis, 22 Diamond St., Union City, Conn.
		2) J. S. Pruselaitis, 17 James St., Waterbury, Conn.
2- ro Rajono	{	3) J. Bulota, 229 S. Green St., Baltimore, Md.
		4) P. Glaveckas, 635 W. Lombard St., Baltimore, Md.
3- čio Rajono	{	5) J. Baltušis, Box 483 Hazlewood Sta., Pittsburg, Pa.
4- to Rajono	{	6) ?
		7) J. K. Gilius, 32 Van Buren St., Passaic, N. J.
		8) J. M. Jasiulevičius, Box 6, Minersville, Pa.
5- to Rajono	{	9) Veron. Lietuvnykiutė, Box 596, Minersville, Pa.
		10) J. Stasiulevičius, 31 E. Broad St., Hazleton, Pa.
6- to Rajono (Mass. val.)	{	11) A. Zimontas, 318 W. Broadway, So. Boston, Mass.
7- to Rajono	{	12) F. Živatkauckas, 110 W. Market St., Scranton, Pa.
8- to Rajono	{	?

ATVIRI LAIŠKELIAI.

- 1 Pavasaris Socjalizmo
- 2 Paryžiaus komuna
- 3 Caro kėlonė į Sibyrį
- 4 Tėvynė ir jos sūnūs darbininkai
- 5 Sunku keliauti su Telsybe
- 6 Kapitalizmo reakcijos vilniai
- 7 Darbininkų pažanga
- 8 Rusijos karė su Japonija
- 9 Marselis
- 10 Internacionalias
- 11 Ant barikadų
- 12 Raudonas Vėlukas
- 13 Dievaitis Kapitalistu
- 14 Tikėjimo palaikytojai.
- 15 Trys viešpačiai ant bombos
- 16 Darbininkai ir ponas.
- 17 Kapitalizmas ir jo aukai.
- 18 Dabartinės draugijos progresas.
- 19 Nukryžlavotas gauna tulžį
- 20 Kapitalas ir jo augintinis ponas
- 21 Be darbo ir duonos
- 22 Labdarystė kapitalistų

23 Salin is Francūzijos
24 Dėdė Samas

Tik ką atspauzdinti nauji atvirai laiškėliai ant geros popieros ir puikiom spalvom.

1. «Moteris ir Socjalizmas».
2. Da vienas smugis.
3. Teismas be teisių.
4. Lietuvos senovės karžygiai.

Šie visi paveikslėliai nereikalauja aiškino, kas jie yra, nes jie patys už save šneka. Prekiuoja visi keturi sunkiu tik 10 c.; daugiau imantiems ant karto nuleidžiamas didelis nuosimtis.

ST. KEMPA

2804-06 Allegheny Ave.,
Philadelphia, Pa.

Pristato vežimus veselionms, krikštynoms, pagrabams ir tt. Jis yra vienintelis tikras ir teisingas tautietis. Prekes prieinamos.

Keystone Telefonas: East 42-65-A.

NAUJAS ISZRADIMAS
Sustiprinimui ir užlaikymui plauku.

Tukstantai pliku žmonių atgavo puikius plaukus, sulaukė slinkimo plauku. Duodam roda dykai per laisną, kaip išgydyt slinkimo plauku, pučkus, didervines, niežus ir lytiska brūda. Nuo koju užtrinu tik 10c. Mesturime daug padėkavoniu laisū visokiu tautyteiu. Tuojau rasyk pas mus:

J. M. BRUNDZA Co.
996—998 BROADWAY, BROOKLYN, N. Y

NAUJAS KATALOGAS.

kokio nebuvo lietuviškoj kalboj, bus kožnam prisūstas ant pareikalavimo kuris prisūis 10 c. markėms. Tame kataloge telpa aprašymai, apie Elektriškų Krutančių paveikslų mašinas, magiškas lempas, šukas, visokių gatunų knygas ir tt. Kas nusipirks naują juokingų dainų knygelę "Dainų Vainikėlis" kurios prekė 25 cent. tam prisūisime katalogą dykai. Reikalujame gerų agentų pardavinėjimui mes tavorų po miestus ir miestelius. Adresuokite:

GEO. A. PUPAUSKY & Co.,
1112 S. LEAVITT ST. CHICAGO, ILL.

PAJIEŠKAU savo seno drg.

Jono Burago. Griškabudzio Gminos. Girdėjau, kad randasi Amerikoje. Jis pats ar kas kitas, telksis duoti žinią, šiuo adresu: Vincas Jakštas, 1815, E. Moyamensing, Ave. Philadelphia, Pa.

Frederick D. Felto SALIUNAS

S.W. Cor. Richmond & Allegheny Av. PHILADELPHIA, PA.

ST. CZELEDINO PUIKIAUSIA LIETUVIŠKA

Apsiavimu Krautuve
Prekės labai prieinamos ir tavoras pirmos kleos. Kas pirs pas mane apsiavimus, visiem duosiu dovanų puikų kalendorių 1910 m. 1227 S. 2nd St. PHILADELPHIA, PA.

EDWIN M. SIPE

PLUMBERIS ir PEČIŲ INŽINIERIUS

2712 E. Allegheny Ave., Philada.
Mano darbas gali but matomas naujoje svetaineje ant E. Allegheny Ave.

Dr. J. I. Halpern

868 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.
Jis sutvarkis tavo dantis už žema preke. Traukia dantis be skausmo, indeda naujus. Kalba lenkiškai.
Valandos: Dienomis 9 iki 8 vakare. Nedėliomis 9 iki 4 vak.

ALEX. KOZUCHOWSKI

Didžiausia sankrova arielkos, vyno, likerio, vietinių ir iš užsienio. Alus buteliukuose Szmid'to bravoro. Dirbtuvė mine rališkų vandenų.

Kalbam lietuviškai, lenkiškai, ruskal ir angliškai.
2728 E. Allegheny Av., Philadelphia

Keystone Phone Main 14-28
Bell Phone Lombard 2506 A.

Visiems žinomas
DR. PHILIP ROVNO
423 PINE ST., PHILADELPHIA, P. A.

Priėmimo: Iki 10 iš ryto. Nuo 2 iki 8 P. M. valandos: Nuo 6 iki 8 vakare.
Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

17 AKMENAIŠ "RAILROAD" LAIKRODĖLIS.

Ausuke užsukamas ir užstatomas, vyrams ar moterims. Auksu dengtas, gvarantuotas 20 metų. Lukštal abi pusai uždaromi gražiai engravieruoti. Absoliutiškai teisingai laiko laiką, specialiai vartojamas per tarnaujancius prie geležinkelio ir per nuolat keliančius. Pasiūsiame vyrišką ar moterišką laikrodėlį gavo pareikalavimą ir antrašą per C. O. D., leidžiame isagzemuoti ir užmokėti tik \$5.75 ekspresu. Jei rasite netikantį, sugražinkite. Atminti, kad tu gal už panašų laikrodėlį užmokėtum \$35.00, jei ji tau siulytų pirkti iš kalbas pardavėjas. Prie laikrodėlio mes duodame 14 karato paaukuotą retėžį su broliuku dykai. **EXCELSIOR WATCH CO.** 908 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

GEORGE BELAWSKIS
1216 S. 2nd St. Philadelphia.
LIETUVIŠKAS SALIUNAS.

Lietuviški kvepentio cigarai, geriausia degtinė McHenry, Treiner ir kitų. Linksma vieta, geras patarnainas, grina lietuviška kalba.

Dovanos «Kovos» Skaitlytojams.

Tiems visiems, kurie atnaujį savo prenumeratą iki Naujų Metų, užsimokėdamas pilnai už atėnančius 1910 metus, taipgi ir tiems visiems, kurie prikalbis naują «Kovos» skaitlytoją ištiesam metui, gaus puikų «Kovos» išleistą sieninį kalendorių. Todėl draugai paskubėkit užsimokėti prenumeratą, idant galėtumėm žinoti kaip daug kalendorių atspauost.

Norintieji užsirašyt koki nors progresyvišką laikraštį arba dienraštį, lietuvišką ar kitose kalbose, kreipkitės prie «Kovos» administracijos, kuri tums visuomet į laiką patarnaus.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPPELLER"

Prie išsisukimo, Sudurdimo, Perimtu muskulu, Skausmu Romatizmo, Neuralgijos ir panašiu kankiu niekas taip greit nepamačina, kaip sutepimas su Pain Expelaru

: Lietuviškai-Lenkiškas Graborius :
2409 E. Norris St., Philadelphia.

Visuose reikaluose kreipkitės pas savo tautietį, kurs visus rekalus atleka prieliškai ir pigiai.

Telefonai:
Bell Kena. 36 18-A
Keystone East 42 21 D
JONAS F. BAJ
Lekiškai-Lietuviška Stainė
šiaurinej Philadelphijos dalyj. Arkliai gavai kiekvienoj valandoj veselionms, krikštynoms, pagrabams ir pasivažėjimams.
2501 Edgemont St., Phila., Pa.

50,000 KNYGU
Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyrų. Knyga ta prastais, suprastais žodžiais pasaka kaip gal atgauti vyriškuma, isigdyti nuo uznudijima krauja arba sypili, nubiegima sieklos, patrotitu stypribe, pučkus ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyrų lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygai.
Ta, dykai igauta knyga, pasakis jums kodėl jus kentat ir kaip galet galutinai isigdyti. Knyga ta yra krautuvis žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktera, katras atsydave ilgo lajka tyrinejimu tu, specialisku lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ing užpečetita konverta. Nesiusk nekoku pinigingu, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiasu paduotu kuponu, katru siusk mums šendena.
DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L 903 22 Fifth Avenue, Chicago:
Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prizadiejma, aš noriečiau jog Tamista prisistumel man vysai dykai vėna jusu knyga del vyrų.
Vardas: .....
Adresas: ..... Steitas: .....

Skubinkime is...

D gas J. N-kas tik d... «BALTRAMIEJAUS» bininkas žmogus galėtų len TRAMIEJAUS NAKTIS. Francuzijos valdžios ir k... skriaudžia vargdienį darbin dalytis minėtas dovanas. CIJAI pačto ženkleliais arb... turėsit «BALTRAMIEJAUS» gamis siųsti.

«KOVOS» A.
1815 E. Moyamensing

M. Rosenbaum

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakort...
Išmaino pinigus ir išsi...
lis svieta. Atlieka t...
Agentūra

Parduodame geležinkelių...
605 So. 3-rd st

SKAITY...
Malonus ponas gydytojai:
Šiuomi jums apreiškių k... nesergų vidurių ir kuno silpi mane vargino pirmiau. Dabar ir vaikas teipat yra sveiki, pasi gero, su atsidavimu
JOZEF KISSLAN,

Tokie tai padėkavoniu laištututai Kreipkitės į tą Istitut: daviai, tai apturėsia liekarsta ir sudruntinancias sveikata. At

The Collins N.
140 WEST 34th STREET,
Dr. S. E. Hyndr

DR. RICHTER'S "PAIN- EXPELLER"

Prie išsisukimo, Su-
lurdimo, Perimtu
muskulu, Skausmu
Romatizmo, Neural-
gijos ir panašiu kan-
kiu niekas taip greit
nepamašina, kaip
sutepimas su
Pain Expelleru

Šiame v'ose ap-
tikose uz 25 fr 60c.

F. Ad. Richter & Co

215 PEARL ST.

NEW YORK

Tėmykit

ant Ankerio

ženklui

ap-
saugojimo.

Bo 1 Plovo
Kamionas ir
S. Szveda

Lietuviškai-Lenkiskas Grabinas
09 E. Norris St., Philadelphia

nosė reikaluose kreiptis pas savo
visus reikalus atlieka prielankai ir

Teleskopas
Bell Kona 40 ir 4
Keistone Kona 40 ir 4

JONAS F. BAJ
Lekiškai-Lietuviška Stalė

urinėje Philadelphiajos dalyje. Arklai
kiekvieno valandoj vesiloms, ir
ioms, pagrabams ir pasivažiavimams.

01 Edgemont St., Phila., Pa.

50,000
KNYGU

i Dykai Del Viru

uklinga ir siusta yra tyk del vyr.
iprastais žodžiais pasaka kaip gal
sigydyti nuo užnuodijimo kraujo
a sieklos, patrotitu styprbe, pučiu
us, negromulavima, patrotitu
enu, inkstu ir pusles ligas, rum-
rba triperi, naujai igautas lygas,
ru lygas, gal buti išgaidomas savo
slapta ir labai pygja.

knuga, pasakis jums kodėl ju
galutinaj isigydyti. Knuga ta yra
us ture žinoti koznas vedas arba
knuga yra parašita par Daktara
Iajka tyrinejmu tu, specializir
ta knuga yra siusta vsai dykai
ng užpečetita konverta. Nesina
parašik sava varda, ir adresa tui
onn, ktru siusk mums šendena.

TOS KNYGAS KUPONAS.

103 22 Fifth Avenue, Chicago
Pagal Tamistos prielankima, ad noris
man vsai dykai vėna jusa knuga del vyr.

Steltas

Skubinkime išsidalyt DOVANAS!

D gas J. N-kas tik dėlto dovanajo Sajungai kelesdešimtis
"BALTRAMIEJAUS NAKTIES", idant kiekvienas dar-
bininkas žmogus galėtų lengvai ją nusipirkt ir perskaityt. «BAL-
TRAMIEJAUS NAKTIS» tai tikras atspindis biurių darbų
Francuzijos valdžios ir kunigų, kame pamatysite it veidrodije, kas
skriaudžia vargdienį darbininką žmogų. Todėl, draugai, skubikit
dalytis minėtas dovanas. Prisiųskit «KOVOS» ADMINISTRA-
CIJAI pačto ženkleliais arba «Money Orderį» 75c vertės, o tuoj ap-
turėsit «BALTRAMIEJAUS NAKTĮ». Adresas laiškam ir pini-
gams siųsti.

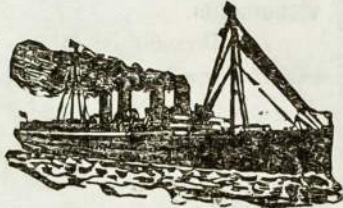
"KOVOS" ADMINISTRACIJA

1815 E. Moyamensing Ave. Phila., Pa.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

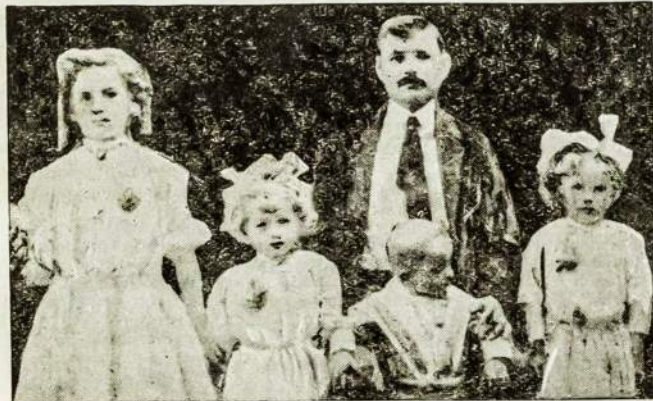
Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas ša-
lis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

SKAITYKITE TEISYBE.

Malonus pone gydytojas:

Siuomi Jums apreiskiu kad iš malonės pono Dievo, jau daugiau
nesergų vidurių, ir kuno silpnybėms teip ir asių nesveikumu, kurie
mane vargino pirmiau. Dabar prisiuočiu savo paveikla, nes mano pati
ir vaikas teipat yra sveiki, pasidėkavojant Dievui. Linkimia Jums at-
gero, su atsidavimu

JOZEF KISSLAN, P. O. Box 8, Tremley, Grasselli, N. J.

Tokie tai padėkavoniu laiškaai daugiau ateina Collinso Medikal In-
stitutui. Kreipkitės į tą Istitutą gydytis, o zinosi, kad į ju rankas atsi-
daviai, tai apturėsiu liekarstas, kurios Tau yra reikalingos, šviežias
ir sudrutinančias sveikata. Atsišaukiant arba rašyty, adresuoti:

The Collins N. Y. Medical Institute

140 WEST 34th STREET, NEW YORK CITY.

Dr. S. E. Hyndman, Medikal Direktorius.

GARSUSIS NEW YORKO DAKTARAS

Ferdinand Hartmann M. D.

sako:

Jei sergi, nealkankink, bet pribuk arba parašyk pas mane, aš išgydysiu!

Per 30 metų daktaravęs, tyrinė-
jęs medicinos mokslą ir gyduo-
lių veiknę, kurios geriausia
gydo žmogaus kuną. Pabaigęs
universitetą per 20 metų gy-
džiau Didžiamjam New Yorke
VYRUS IR MOTERIS ir iš-
gydžiau greitai ir gerai.

10 metų atsidavęs mokslui
praktikavojau Paryžiuje, Lon-
done, Berline ir Peterburge,
surasdamas naujausias gyduo-
les išgydymui visokių ligų. Su-
grįžus iš Europos daktarų bend-
rovė išrinko savo pirmsėdžiu; o
dabar užkviečiu sergančius vi-
sokioms ligomis, nes paaukauju
visa savo mokslą sergantiems.

Sveikus mokinsiu kaip užlaikyti sveikatą, o sergančius išgy-
dysiu, nes be sveikatos nėra laimės nė darbininkui nė biznieriui.

PROGRESAS MEDIKALIŠKAM MOKSLEI

Tik tie daktarai pasekmingai išgydo, katrie tėmija į medicinos mokslo pro-
gresą; katrie to nedaro, negali sergančių išgydyti, už tai kad užrašo gyduoles
ne naujausio būdo, nes naujausi medicinos pagerinimai tokiems daktarams
nežinomi ir ar tai jie užmiršo ar nenori žinoti, netėmijant į mokslą, kad

KRAUJAS YRA TAI PAMATAS SVEIKATOS IR GYVASTIES.

Gyduolės, kurios nepataiso kraujo yra negeros ir negali
išgydyti ligas, nes blogas kraujas pradžia visokių ligų.

NAUJAUSIAS BUDAS PRITAIKYMUI GYDUOLIUI!

Užtikrinu, kad mano visos gyduolės yra pritaikytos prie kiekvie-
nos ligos; už tai ir daugiausia sergančių išgydžiau ir tuos, ką kiti
daktarai neįstengė. Jei aš pasakysiu, kad galiu tave išgydyti, tai
tikrai apturėsi sveikatą.

PASARGA: Sergėkis garsinamų profesoriu, nes tai yra pasamdyti kom-
panijų šarlatanai kaip ir humbugo Instituto šarlatanai, net
numirusį daktarą Kalinsą garsina už savo daktarą profesorių. Žinok gerai,
jog geras daktaras niekad už algą nebernaus. Matant tokias neteisybes, kad
apginti nuo apgavikų, tad pagal prašymą draugų daktarų ir žmonių, kuriuos
išgydžiau, kad serganti žinotų kur atrast tikrą pagelbą sveikatai, apsigarsinau.

APSIMU JUS IŠGYDYTI

nuo reumatizmo, skaudėjimo sanarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir šonų
Užklotėjima, skaudėjima ir nedėrbima vidurių. Gajvos skausma, širdies,
inkstu, kepenų ir plaučių ligas. Greito pailsimo ir sunkaus kvėpavimo, per-
šalimo, slogų, sveikatos nusilpnėjimo ir vyriskumo. Greito supykimo, Dyspe-
psijos, neuralgijos bei nervų ligos; teip-pat nuo saužagystės ir iš to įgautų
nesveikumu, sėklos nubėgimo, blogų sapnų, nemigos ir nuo visokių užsikre-
čiamų kavarieriškų ligų — nudegimo. Teip-pat **MOTERŲ:** skausmingų ir
neregulariškų mėnesinių, baltųjų tekėjimo, gumbo ir visokių moteriškų ligų;
nepaisykite, kad kiti daktarai Jums nepagelbėjo; aš kad apsimu tai ir išgy-
dysiu šviežias ir užsienėjusias ligas. Butų goriau, kad iš karto pas mane
atsišauktum, pirmiau negu kur kitur; jei ne asabiškai, tai parašyk lietuviš-
kai, nėra skirtumo kur gyveni. Rašyk kaip moki ir kaip jauti nesveikumos
savyje, aš suprasiu, ištersiu, duosiu rodą, kad reikės pritaikysiu gyduoles,
kurios yra geriausios ir naujausio išradimo, o apturėsit sveikatą, be skirtumo
kaip toli gyvenate Amerikoje, Kanadoje, Anglijoje ir kitur. Biednus gydau dovanai!

DR. FERDINAND HARTMANN M. D.

218 E. 14-th st.,

New York City.

Į ofisą ateinančius, priimu kasdien: nuo 12 iki 5 valandai po pietų.
Šventadieniais nuo 11 iki 1 po pietų.

LAIŠKAMS POPIERIAI:

1 Žmonijos Geradėjal	8 Raudonas Vėlukas
2 Kelionė į dangų	9 Internacijonales
3 Susipraskim!	10 Kapitalistu Dievaiti
4 Ant barikadų	11 Tikėjimo palaikytojai
5 Marselietė	12 Tabartinės draugijos progresas
6 Saulė tekant	13 Kopitalas ir jo augintinis ponas
7 Pirmoji Gegužės	14 Slandinė sistema ir juos auka.

THE LITHUANIAN WEEKLY "KOVA" PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE

Lithuanian Socialist Federation of America

J. B. SMELSTORIUS, Editor

J. GRINIUS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES
in all parts of the World

One year	\$2.00
Six months	1.00
Three months	.50

PRENUMERATA
visose dalyse sviato

Vieniems metams	\$2.00
Šešioms mėnesiams	1.00
Trims mėnesiams	.50

ADVERTISEMENT RATES

One inch once	50c
One inch one month	\$1.00
One inch one year	10.00

All Communications should be addressed

APGARSINIMU KAINOS

Collis syki	50c
Collis per mėnesį	1.00
Collis per metus	10.00

Visiokiuose susiėsimuose adresuokit:

"KOVOS" Spaustuvė spaudinam visokius spaudos darbus.

Spaudinam netik plakatus, tikietus ir programus baliams, bei teatram, netik visokius biznieriškus apgarsinimus, draugystėm ir klubam konstitucijas, bet ir visokias dideles knygas. Užsakyms išpildom visuomet į laiką greit, gražiai, už labai prieinamą prekę. Turintieji kokį nors spaudos darbą, kreipkitės į «Kovos» spaustuvę kiekvienam laike ypatingai ar per laiškus sekančiu adresu:

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.
Telefonas, Keystone, Main 2958.

NAUJAS IŠRADIMAS!

SU PAGELBA

Chemijos ir Naujausių garsių išradėjų Mašinų Nukvarbuoju visokius drabužius neardant.

Kam jums vaikšioti nudevėtose bei nušutusiose drapanose, jeigu už labai pigiai galite atnaujinti ir perkvarbuoti visai neardant siūlių, kad ir seniausias drapanas.

Mēs, nuolat besidauginant kostumeriam, įtaisėme naujausio išradimo dažomasias mašinas tam tikruose namuose pagal francūzišką metodą. Drabužius kvarbuojame kaip vyriškus, taip ir moteriškus, o teipi ir visokius dyvonus, blanketus, firankus, portyerus ir t.t., kokiais tik kas nori dažais. Teatrališkomis trupoms padarome kostiumus (drapanas) traukyje vienos valandos. Pavestą mums darbą atliekame gerai, greitai ir sąžiniškai. Kreiptis prie mūsų galite: ypatingai, laiškeliu bei per telefoną-

JAN KUKULSKI,

3032 Richmond St. 3005 Frankford Ave.

Phone 45-59 A Kensington, Bell Phone 45-74 A. A Kensington.
PHILADELPHIA, PA.

Jau išėjo iš spaudos No.3

"ŽMONIŲ KNYGYNŲ"

do žemė ir visai gyviai bei angalai ant jos (Kaina 15c); N2—"Kaip Žmogus ant Žemės Atsirado" (20c); N4 bus apie teatrą—jo istorija, uždaviniai ir t.t. (jan spaudoje). Už 12 knygelių įvairaus turinio arba už metus prenumeruojant "Žm. Knygynas" atsleina tikrai 1 dol. [Iš Lietuvos užsirašant—1 rub.]

"Žmonių Knygynas" dabar vykia su "DIGELEMS" leidžia broliai Baltrušaitis, Pittsburg, Pa. DILELES yra dikčiai padidintos ir telpa netik juokai ir juokdariskai paveikėlai, bet ir šlap žinios ir moklo, politikos ir t.t. "Dig." eina syki kas mėnuo kaina 1 dol. (2rub.) metams. Mēs spausdinam teipgi plakatus konstitucijas ir visokius spaudos darbus savo spaustuvė; darbą atliekam gerai, greitai ir pigiai. Adresas laiškam ir pinigams siųsti:

BALTRUŠAITIS BRO'S.

2304 Fifth Ave., Pittsburgh, Pa

Mokykis Angliszkai!

Aš mokinu skaitymo, silicbiavimo, aritmetikos, geografijos, istorijos, geriausia metoda ir su geriausiu pasisekimu. Drukuotos Lekcijos išsiuntinėjamos po visus pasaulės kraštus. Rašyk postkarte.

Chas. A. Jaffe 622 S. 11th Street
Korespondencijinis Angliškas MOKYTOJAS PHILADELPHIA, - PA.

Tik iki 1-mai Sausio, 1910 m.

Laikas prenumeravimo "Trimitas", (Laisvosios Dvasios Giesmės ir Dainos) jau baigiasi. Nuo 1-mos Sausio, 1910 m. jau nebus duodama du ekzemploriai už \$1.00 minėtų dainų. Todėl tie visi, kurie norite tą teip smagų veikalėlių turėt, bei savo draugėms ar drangams ant Kalėdų, bei Naujų metų dovaną suteikt. Skubinkite užsirašyt tuoj, prisiusdami pinigų «KOVOS» Administracijai, 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Kovos Administracija

"Lietuvos Žinios"

Eina du kartu į savaitę nuo birželio 1 d. š. m. "LIETUVOS ŽINIOS" nepartijinis, demokratiškas, progresyviškas laikraštis, skiriamas apšviestai Lietuvos visuomenei.

Laikraščio išleidimas nuo Jono Vileišio perėjo užsitikėjimo bendrovei: Felicija Bortkevičienė ir Ko.

Kas įsirašys į bondrovės narius ir užsimokės 25 rublius "Lietuvos Žinioms" leisti, tas gaus visados "LIETUVOS ŽINIAS" tik už 1 rublį metams. Kas užsimokės 50 rublių ir daugiau, tas "Lietuvos Žinias" gaus visai dovanai.

Kaina: Lietuvoje (ir Rusijoje) metams—4 rb., pusė metų—2r. 20 k. 3 mėn.—1 r. 30 k., 1 mėn. 50 kp; Užsienyje: metams—6 rub., pus. metų—3 r. 50 k.

Užsisakyti galima nuo kiekvieno mėnesio pradžios. Prenumerata priimama jau ir ateinantiems 1910 m.

Pinigus galima siųsti ir "money orderiais", tik reikia pažymėti keno tie pinigai:

Adresas: Vilnius, Semionovskaja, No. 10 "Lietuvos Žinių" Redakcija.

IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ DOVANAI!

Jei Amerikoje nemoki angliskos kalbos, tad pats žinai, kad esi nebylys. Bet kiekvienas lietuvis gali gerai ir lengvai išmokti, jei tik nori DOVANAI. Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kita nauja skaitytoja laikraščiui prikalsis, prisimenant \$2.00 ant mano vardo, apturs vieną iš šion pamintų laikraščių: "LIETUVA", "VIENYBE" arba "KOVA" per metus, teipat garsiną didelę knygą, versta iš prancūzų kalbos "BALTRAMIEJAUS NAKT", kurios kaina 75c ir teipat GRAMATIKA-MOKYTOJĄ angliskos kalbos, parašytą visiems gerai žinomo J. LAUKIO. Kaip tik kuris prisius 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viską apturs. Metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai daugintų ir lieptinai, kaip ir svetimatačiai, turėdami gramatiką, išmokyti angliską kalbą. "RAISTA" dar galima gauti prisimenant 1 dol. extra.

J. Naujokas Madison Sq. Box 189
NEW YORK, N.Y.

PARANKIAUSIAS DARBO ZMONEMS LAIKRAŠTIS

"RANKPELNIŠ"

Laidžiamas L.S.S. Didžiojoje Britanijoje. Eina kas savaitė. "RANKPELNIŠ" stovdamas ant darbininkų jų reikalų sargybos, rupinasi suteikti žinias apie darbininkų judėjimą įvairiuose kraštuose. "RANKPELNYJE" tilpsta apart žinių ir moksliskų straipsnių, apsakos, statistikos ir t. t. In šita skyrylų rašo žymesnieje Europos lietuvių rašėjai. "RANKPELNIŠ" kaina: metams 1d. 50c, pusė metų 75c, trims mėn. 40c. Pinigus ir laiškus reikia siųsti šiuo adresu:

"Rankpelnis" Lily Bank, Bellshill
SCOTLAND

Reikaludamas numerio pažiftrėti įdėkite stampą už 2c.

darbo part
Socijalistų
atsakys už
tuštumas
spindzius
naują part
"Jeigu
darbinink
vimo kovo
sąlygas, je
jalistų pa
kovos, tuo
ti.

"Tar
jaugų ju
mų, kaip
junction,
tatų pasi
negut, ka
tika, kok
jalistai j